

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 5, årgang 80

www.universitas.no

Torsdag 12. februar 2026

– Det er som
om samfunnet
lider av
latterpest

Kommentar s. 3

Null støtte
til ungdoms-
organisasjonene

FLERE MISTER JOBBEN

Nyhet s. 4–5

**I JAKTEN PÅ SELV-
OPTIMALISERING:**

– Jeg syklet fra
selvmordstankene mine

Kultur s. 16–17

**STORT INTERVJU
MED ANTON
JÄGER:**

Om hyperpolitikk
og Europa i forfall

Idé s. 18–19

STOR UNDERSØKELSE:

Dette gjør studentene hvis det blir krig

1 av 5 ville flyktet

Nyhet s. 6–8

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Idun Kjøl Wiig**
idun.wiig@gmail.com 974 17 414

Nyhetsredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouisea@gmail.com 948 09 383

Fotosjef: **Adrian Heggem Misfjord**

Desksjef: **Ida Fjeld**

Nettredaktør: **Oscar Alexander Undahl**

Uttegner: **Lia Askew**

Uttegner: **Nora Hognes Berg**

Uttegner: **Thea Ugland Engen**

Uttegner: **Emilie Sveinsson**

Uttegner: **Fabian Lenschow**

Deskjournalist: **Ingemar Stirling Gundersen**

Korrektursjef: **Selma Flood**

Daglig leder: **Maryam Amini**

Besøksadresse: Moltke Moes vei 33

Post: Boks 3 Blindern, 0313 Oslo

Epost: universitas@universitas.no

Nettside: www.universitas.no

Leder

DOGE har kommet til Norge

Idun Kjøl Wiig, ansvarlig redaktør

I Norge er vi så heldige at vi har en rik flora av ulike organisasjoner for unge. Er du opptatt av natur og miljø? Bli med i Natur og Ungdom eller Spire! Er det heller utenrikspolitikk og bistand som opptar deg? Meld deg inn i Changemaker eller Fellesrådet for Afrika, da vel!

Men det skal vise seg at dette ikke lenger er så enkelt. Denne uka ble det kjent at Norad, direktoratet for utviklingssamarbeid, kutter informasjonsstøtten til 17 organisasjoner. Støtteordningen, med en pott på 376 millioner, har som hensikt å «bidra til økt kunnskap, debatt og engasjement om globale miljø- og utviklings-spørsmål i Norge». Kuttet har store konsekvenser for blant andre Spire, Changemaker og Miljøagentene, som nå går en usikker framtid i møte.

I ukas avis kan leder i Spire Thea Birgitte Erfjord fortelle at de blir nødt til å halvere stillingene i organisasjonen. Også Natur og ungdom må innføre drastiske kutt, ifølge daglig leder Vilja Helle Bøyum. Dette til tross for at Norad skulle prioritere tiltak rettet mot barn og unge, ifølge egen i utlys-

ning. Stine Horn, leder for Norads avdeling for velferd og menneskerettigheter, forsvarer seg med at de har prioritert organisasjoner som vil nå målene til ordningen på en «mest mulig effektiv måte». Dette er New Public Management i praksis, altså.

I mai i fjor ville Norad til og med skrote hele ordningen, ifølge

kere og utenrikseksperter.

Men lyder ikke det hele litt kjent? For ett år siden sto Elon Musk med en motorsag på en scene i USA og ropte «Dette er motorsagen som skal brukes på byråkratiet! Motorsag!».

Da ledet han det beryktede Department of Government Efficiency (DOGE), med mål om å kvitte seg med alle «unødvendige kostnader», som for eksempel bistand og utviklingshjelp, og øke effektiviseringen. Har Norad latt seg inspirere av den gutteaktige mangemilliardæren og memelorden, tro?

Flere av organisasjonene har planer om å klage på vedtaket. Vi får virkelig håpe at Norad legger fra seg sin trumpske fremgangsmåte og revurderer støtten, for i dagens politiske klima er det nettopp slike organisasjoner som kan ruste oss for en lysere framtid.

Har Norad latt seg inspirere av den gutteaktige mangemilliardæren og memelorden, tro?

Panorama Nyheter. Grunnen var at de ikke kunne peke på konkrete resultater av ordningen. Verdien av møteplasser hvor unge kan bruke engasjementet sitt og få verdifull kunnskap om politikk og påvirkning er kanskje vanskelig å måle i enkeltsummer. Men jeg kan garantere at det offentlige Norge hadde sett ganske annerledes ut uten slike rugekasser som oppfoster fremtidige diplomater, politi-

Dette er en lederartikkel. Teksten gir uttrykk for avisens holdning, og ikke redaktørens personlige overbevisninger

Arkivaren av Ingemar «Inkvisitoren» Gundersen

Arkivaren

Skulkende parlamentarikere

En evigvarende parodi på studentaviser er hvordan de bruker spalteplassen sin til å sette spørsmålstegn ved nødvendigheten av Studentparlamentet. Den vanligste kritikken er ofte rundt valgdeltakelsesprosenten. I 2005 var det dog oppmøteprosenten som var kritikkverdig, da Universitas belyste at 41 prosent av de faste representantene møtte opp på færre enn halvparten av møtene.

Universitas, 19. januar 2005

One strike and you're out

Noe som heldigvis har endret seg, er at man kan få en sjanse til om man stryker på eksamen. I 2005 var derimot UiO-studenter de eneste i landet som ikke fikk lov til å gå opp til kontinuasjonseksamen. Ifølge studiedekan ved HF på dette tidspunktet var dette ikke god ressursbruk.

Universitas, 26. januar 2005

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamkipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plukattens regler for god pressesikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Skal alt være morsomt, blir ingenting morsomt

Humor skal presses og skvises inn i hvert eneste hjørne av samfunnet, også der den ikke hører hjemme.

Humor

August Alver Solli,
journalist hos Universitas

På nyåret var jeg på Oslo-filharmoniens nyttårskonsert i Oslo konserthus. Pernille Sørensen var konferansier, og hun geleidet publikum gjennom konserten som tok oss gjennom den musikkhistoriske reisen fra Paris til Wien, An der schönen blauen Donau til La Valse. Selv har jeg ingen kort å legge på bordet i diskusjoner om klassisk musikk. Det hadde heller ikke kveldens konferansier.

Sørensen er en bauta i norsk kulturliv, en av landets fremste komikere og passer til drøssevis av roller. Under konserten klarte hun å tilgjengeliggjøre stykkenes musikkhistoriske posisjon for publikum. Den røde tråden i pausenes innslag fra Sørensen var tydelig, nemlig at slike fjonge og staselige konserter ikke er ment for folk flest. Søren-

sen vitset mye mellom hvert stykke, i bytte mot latter fra salen. Samtidig var det tydelig at humoren etter hvert vekket en viss apati blant flere i salen, og for flere kan det nok ha opplevdes en smule påtvunget.

Etter konserten satt jeg igjen med en følelse av at denne apatien kanskje peker mot noe mer bekymringsverdig: Stadig får humor større plass på skjermer og scener, som om alt må pakkes inn i humor for å være utholdelig.

Stjerner som Sørensen tilhører norsk humors gamle skole. Da de trådte frem, befant norsk humor seg et annet sted. Humoren var naturlig, og de som kunne kunsten å få andre til å le ble løftet frem av åpenbare grunner. En fellesnevner for flere av komikere i Sørensens generasjon og rang, var at

de «ikke bare» var komikere til å begynne med, men at de opprinnelig hadde noe annet som hovedvirke. Deres plass i kulturen ble født ut av en hobby, og de var morsomme av natur uten å utelukkende identifisere seg med humoren i seg selv.

I dag oppleves det ofte motsatt. Mange forsøker først og fremst å bli komikere, og det er mange om beinet. Skiftet vitner om en endring i forholdet vårt til humor. Ettersom det blir flere og flere som lever av å være morsomme, er det lett å oppleve at humoren blir prasket på oss. Derfor er det lett å gå lei.

Den blandes inn overalt, også der den ikke hører hjemme. Det er mulig det er digitaliseringen som har skylda, som i så mye annet. Stadig vender vi oss til nye og mer utålmodige måter å fordøye humor på. Humoren oppleves oftere som umoden, og av og til er den på bristepunktet til råtten. Det er jo tross alt ikke tilfeldig hva begrepet «brainrot» signaliserer.

Det er mye som vitner om humorfloden. Eksempelvis ble Robert Stoltenberg leid inn som «hovedkock» under julas Kvelden før

kvelden på NRK. Det skulle, og måtte jo selvfølgelig gå galt. For klimaket var ikke maten, men fadesen. Barna og bestemor skulle få lættis, og Hellstrøm ble til slutt hentet inn for å rydde opp. Der Hellstrøm kunne ha strålt som aldri før med kokkekunsten sin, måtte han knele for humoren.

Det er riktig at det er lite spennende å se ribbe bli laget for tjuende gang etter boka.

Men det er uklart om sirkuset gjorde kokkeshowet mer spise- lig. Det som er sikkert, er at NRK lette desperat etter noe som skulle gjøre fordøyingen av ribbemekkingen enklere. Dessverre gikk de i fella. Humoren føltes atter en gang påtvun-

get, og alt annet enn naturlig.

Alle skal få deg til å le, og du skal le av alle. Det er som om samfunnet står i fare for å lide av latterpest. Jeg blir ikke overrasket dersom apatien fra Oslo konserthus sprer seg utover byen som en saktegående pest. Vi må passe på at det ikke blir for mye «latter», for da er jeg redd at ingenting blir morsomt lenger.

**Det er som om
samfunnet står i
fare for å lide av
latterpest**

Nyhetsredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouisea@gmail.com 948 09 383

NYHET

Barth Eides sønn ble praktikant

Det er nok å ta av når det gjelder habilitetsskandaler i Støre-regjeringen. Neste på lista er selveste utenriksministeren. Onsdag morgen denne uka gikk Espen Barth Eide ut og beklaget for brudd på habilitetsreglene etter at sønnen fikk praktikantplass ved ambassaden i Paris, skriver NRK. Da sønnen i høst bestemte seg for å søke som praktikant, visste utenriksministeren umiddelbart at han var inhabil, og ville derfor ikke «blande seg».

– Det jeg burde forstått, er at ambassadøren i Paris blir inhabil rett og slett av at jeg er inhabil – derfor kan

ikke han ta en beslutning som berører min sønn, forteller Barth-Eide.

Statsminister Jonas Gahr Støre (Ap) beskriver situasjonen som alvorlig, men forteller at han likevel har tillit til utenriksministeren. Likevel: Sju statsråder har måttet gå mens Støre har sittet i førersetet. Blir Barth Eide neste?

ALA

PENGESTOPP TIL UNGDOMSORGANISASJONER:

Flere mister jobben

En rekke ungdomsorganisasjoner får ikke lenger infostøtte fra Norad. Flere frykter nå at de må gjøre drastiske kutt i virksomheten for å kunne fortsette.

Ungdomsorganisasjoner

Tekst Carl August Jensehaugen
Foto Oda Sofie Sørskår
og Adrian Heggem Misfjord

– Det er ekstremt merkelig og uforståelig at de velger å kutte Norges største miljø- og utviklingsorganisasjon for unge som faktisk mobiliserer unge.

Det sier leder i Spire, Thea Birgitte Erfjord (28). I starten av februar delte Norad, direktoratet for støtte og utviklingssamarbeid, hvilke norske organisasjoner som får informasjonsstøtte for neste periode av støtteordningen. Spire er en av flere ungdomsorganisasjoner som ikke får støtte for den kommende perioden.

– Infostøtten har vært en sentral del av Spires økonomi, forteller Erfjord til Universitas.

De siste fem årene har Spire mottatt 1,4 millioner kroner hvert år fra Norad. De kommende årene får de null.

Færre får støtte

Det er 23 organisasjoner som vil få tildelt midler av Norad. Dette markerer en nedgang fra de 33 organisasjonene som fikk tildelt midler i forrige periode, på tross av at den totale støtten har økt fra den forrige perioden. Ny på listen i

Det er kjempe-dramatisk

Thea Birgitte Erfjord (28), Leder i Spire

denne runden var FN-sambandet, som har fått tildelt 72 millioner kroner over en periode på fire år. En rekke andre større organisasjoner, som Redd Barna og Kirkens Nødhjelp, har også fått tildelt betydelige midler.

Erfjord påpeker at Spire, som mindre organisasjoner, kunne utrettet mye med en relativt liten sum av midler.

– Man får gjort ekstremt mye med én

KRITISK: Leder i Spire, Thea Birgitte Erfjord (28) mener det er ekstremt merkelig og uforståelig at Spire har mistet infostøtten.

«Studentøkonomi skal ikke være prevensjon»

Det sier leder for Norsk studentorganisasjon (NSO) Sigve Næss Røtvold til UniForum. Uttalelsen gjelder tiltakene det regjeringsnedsatte fødselsutvalget kom med mandag denne uka. Utvalget foreslår at studenter som får barn får 25.000 kroner ekstra. Det er NSO-lederen positiv til, men mener likevel at regjeringen kan gjøre mer.

Ikke overraskende etterlyser Røtvold en generell økning av studiestøtta, men også bedre tilrettelegging for studenter med barn. Kanskje befolkningsproblemet løser seg om studiestøtta knyttes til G?

ALA

Student døde etter protest på campus

Etter flere uker med misnøye over forsinkede stipender til studenter ved Cheikh Anta Diop University i Dakar i Senegal, har situasjonen utviklet seg til voldelige sammenstøt mellom studentene og sikkerhetsstyrker, melder Reuters mandag denne uka. Protestene kommer i kjølvannet av landets gjeldskrise og et budsjettunderskudd på 13

milliarder dollar.

Videoopptak viser flammer og røyk fra en bygning på campus, studenter som prøvde å komme seg ut gjennom vinduene og flere som falt på bakken. Tannlegestudenten Abdoulaye Ba døde under protesten. Dødsfallet er i skrivende stund under etterforskning.

Universitetet, med nesten 90.000 studenter, meldte tirsdag at de fra klokka 12 samme dag ville stenge universitetet «inntil videre».

ALA

Informasjonsstøtteordningen til Norad:

- + Tilskuddsordningen til Norad for informasjons- og opplysningsarbeid, ofte bare kalt infostøtten, er en støtteordning for organisasjoner i Norge som bidrar til økt kunnskap, debatt og engasjement om globale miljø- og utviklingsspørsmål
- + Denne runden har det vært ekstra fokus på å styrke barn og unges globale engasjement, løfte fram demokrati og menneskerettigheter, sette søkelys på klima, natur og bærekraftig utvikling – og bidra til en mer kunnskapsbasert samfunnsdebatt
- + Støtten deles ut for en periode på fem år. Den kommende perioden varer fra 2027 til 2031 med utbetalinger hvert år
- + I den nye avtaleperioden har Norad tildelt inntil 376 millioner kroner i informasjonsstøtte til 23 forskjellige sivilsamfunnsorganisasjoner
- + I den kommende perioden er antall ungdomsorganisasjoner som får midler fra støtteordningen halvert fra åtte til fire, sammenlignet med forrige periode

Kilde: Norad, Panorama nyheter

million i året. Vi får gjort ekstremt mye aktivitet med lite penger, så én million kunne vært veldig effektivt i Spire.

Dramatiske effekter for ungdomsorganisasjoner

Spire-lederen forteller at kutt i infostøtten vil få konsekvenser for organisasjonen, som har litt over 1500 medlemmer spredt på åtte lokallag, hvorav ett er på Universitetet i Oslo (UiO). De har mottatt midler fra denne støtteordningen de siste 15 årene.

Erfjord er bekymret for fortsettelsen til Spire etter å ha mistet støtten fra Norad.

– Det er kjempedramatisk, fastslår Erfjord, og utdyper:

– Vi driver med høringsinnspill, skole- lering, og vi har masse arrangementer og jobber med politiske spørsmål og temaer rundt klima- og utviklingsspørsmål.

Spire har fire faste ansatte og tre i arbeidsutvalget som alle jobber fulltid. Som følge av kuttene blir de nødt til å halvere antallet på kontoret, forteller Erfjord.

– Uten denne støtten må vi kutte veldig ned på aktivitetene og oppfølgingen til de frivillige.

I samme båt

Spire er ikke alene om å miste infostøtten. Natur og Ungdom (NU), Changemaker og Miljøagentene sitter alle i samme båt.

Daglig leder i NU Vilja Helle Bøyum (25) opplyser også om at det vil få store konsekvenser for organisasjonen. NU har de siste fem årene mottatt 700.000 kroner årlig fra Norad, og er den største miljøorganisasjon for unge i Norge. De har rundt 5000 medlemmer mellom 13 og 25 år.

Bøyum peker på aktivistkursene, en opplæring for nye medlemmer i organisasjonen hvor de lærer om klimaproblemer, debatt og hvordan delta i demokratiet,

EN SISTE BØNN: Spire frykter for fremtiden og er avhengig av annen støtte for å fortsette.

NÅR DE UNGE: Det er ungdomsorganisasjonene som jobber spesifikt med å nå ut til ungdommene, påpeker Vilja Helle Bøyum (25) fra Natur og Ungdom.

som et mulig sted hvor de må stramme inn.

– Dette er et arrangement som vi ikke får noe støtte til ellers, så det er jo veldig dumt at vi ikke får det lengre. Det fører til at vi må stramme inn noen steder, sier Bøyum.

Bøyum deler bekymringen til Spires

Erfjord og mener dette vil ha store konsekvenser for ungdomsorganisasjoner.

– Det er uforståelig at det skal være økt fokus på ungt engasjement, også er det så mange ungdomsorganisasjoner som har fått avslag på støtten, sier hun, og legger til:

Det er ungdomsorganisasjonene som jobber spesifikt med å nå ut til ungdommene

Vilja Helle Bøyum (25), daglig leder i Natur og Ungdom

– Vi er en organisasjon som er bygd opp av medlemmer som går på skole eller er studenter. Vi er avhengig av støtte for å nå ut til unge, og når vi får mindre, så blir det vanskeligere. Det er ungdomsorganisasjonene som jobber spesifikt med å nå ut til ungdommene.

Færre organisasjoner, færre ungdommer

«Vi har valgt å fokusere på de organisasjonene som etter vår vurdering vil nå målene med ordningen på en mest mulig effektiv måte,» skriver Stine Horn i en e-post til Universitas om hvorfor Norad

har innvilget støtte til et mindre antall organisasjoner sammenlignet med i forrige periode. Horn leder direktoratets avdeling for velferd og menneskerettigheter. Det er denne avdelingen som har ansvar for infostøtte-ordningen. Videre skriver hun:

«De 23 organisasjonene som nådde opp i konkurransen er både større og mindre organisasjoner med ulike faglige og metodiske tilnærminger.»

– FN-sambandet har fått innvilget 72 millioner over fire år av Norad. Dette er den desidert største støtten innvilget til en organisasjon for den gjeldende perioden av informasjonsstøtten. Går denne storsatsningen på bekostning av mindre organisasjoner?

«FN-sambandets søknad er behandlet i henhold til prinsipper om likebehandling, konkurranse og effektivitet. Ingen organisasjoner har fått avslag eller mindre støtte på grunn av at FN-sambandet kom inn,» svarer avdelingslederen.

På spørsmål om hvorfor det er færre ungdomsorganisasjoner som har fått innvilget støtte i denne runden, selv når det var et ekstra fokus på ungt engasjement, svarer Horn følgende:

«Det må understrekes at målet med ordningen ikke er å gi driftsstøtte til ungdomsorganisasjoner per se, men å støtte organisasjoner med klart definerte prosjekter som skaper et bredt engasjement rundt viktige globale spørsmål, spesielt blant ungdom og unge voksne.»

«Vi har stor forståelse for at organisasjoner som tidligere har mottatt infostøtte er skuffet over at de ikke nådde opp i konkurransen denne gang. Samtidig må det understrekes at ingen har krav på tilskudd fra denne ordningen selv om de har mottatt støtte tidligere,» avslutter Horn.

Kalt inn til møte på Stortinget

Onsdag formiddag innkalte Sosialistisk Venstreparti (SV) organisasjonene som ikke fikk innvilget støtte til et krisemøte i Stortinget. Nestleder i Natur og Ungdom Magnus Steenros forteller til Universitas

at de hadde en åpen diskusjon om hvordan man kan løse situasjonen sammen. Erfjord har også gjort det klart at Spire vil klage på vedtaket fra Norad, ifølge Panorama nyheter.

Steenros har følgende å si om møtet:

– Natur og Ungdom setter veldig pris på initiativet fra SV, og håper flere andre partier blir med på å finne løsninger for å holde sivilsamfunnet i Norge så levende og mangfoldig som mulig.

KADETTET: Blir det krig vil Gabriel Engbråten (22) t.v. og Kristoffer Sæbø (21) få ansvar for tropper med både motiverte og umotiverte studenter.

Kun én av ti studenter vil gå i krig for Norge

Blant oslostudentene ville kun tolv prosent kjempet militært dersom Norge ble invadert. Det bekymrer kadettene ved Krigsskolen.

Krig

Tekst Petter Andreas Lona
Foto Adrian Heggem Misfjord og Klara Johnsgård

– Freden koster noe. Og man må spørre seg selv hva man er villig til å betale for den, sier Gabriel Engbråten (22).

Ved siden av ham nikker Kristoffer Sæbø (21). De går på Krigsskolen og utdanner seg til å bli troppssjefer i Hæren.

I slutten av januar kom Norad med tall som viser at tre av fire nordmenn er bekymret for krig og konflikt. Engbråten og Sæbø mener alle har et ansvar for det totale forsvaret av Norge.

– Hvis det inntreffer, kan vi ikke delegere ansvaret til noen andre. Da er det vi som må ta det ansvaret der og da, sier han.

Engbråten og Sæbø skal bli ledere som blant annet skal sende studenter ut i krig dersom Norge blir angrepet. Likevel er det noe med studentenes forsvarsvilje som skremmer dem.

For blant studenter i Oslo svarer bare tolv prosent at de ville kjempet militært dersom Norge ble invadert.

– Det er et litt skremmende tall, sier Engbråten.

– Totalforsvaret er helt avgjørende for at vi skal kunne ta imot en invasjon. Og da er antallet mennesker viktig, legger Sæbø til.

Over én av fem ville flyktet

Tallene kommer fra en undersøkelse Sentio har gjennomført på vegne av Universitas.

Undersøkelsen er gjennomført blant 300 studenter i Oslo, og spørsmålet var: Hva tror du at du ville gjort dersom Norge ble utsatt for en militær invasjon?

Der viser svarene et tydelig skille: Kun tolv prosent svarer at de ville kjempet militært, men på den andre siden ville 21 prosent forsøkt å flykte til et tryggere sted.

Blant kvinnelige studenter er det bare fem prosent som svarer at de ville kjempet militært, mens hele 45 prosent sier de heller ville bidratt sivilt. Blant menn ville 30

prosent se for seg en militær rolle.

Ekspert: Ikke så oppsiktsvekkende

Magnus Håkenstad er forsker ved Forsvarets Institutt for forsvarsstudier. Han mener tallene ikke nødvendigvis er så alarmerende som de først kan virke som.

– Min umiddelbare reaksjon var at det var oppsiktsvekkende lave tall. Men når man ser nærmere på det, framstår det ikke fullt så oppsiktsvekkende, sier han.

avklart forhold til sin egen militære rolle.

– Altså folk som har vært i Forsvaret, og vet hva de blir kalt inn som, legger Håkenstad til.

Håkenstad opplyser at andelen unge som har gjennomført førstegangstjeneste de siste årene ligger på 15 prosent, omtrent det samme nivået som andelen studenter som svarer at de ville kjempet.

Store forskjeller

I landsrepresentative meningsmålinger er forsvarsviljen betydelig høyere. I Opinions undersøkelse for Folk og Forsvar fra sommeren 2025, svarer ca 70 prosent av unge

Undersøkelsen fra Sentio Research

+ Undersøkelsen er gjennomført av Sentio Research på vegne av Universitas

+ Den ble gjennomført i perioden 9.–25. januar 2026 blant et tilfeldig utvalg på 300 studenter ved utdanningsinstitusjoner i Oslo

+ Feilmarginene varierer fra 3,4 prosentpoeng ved verdier på 10 prosent til 5,7 prosentpoeng ved verdier på 50 prosent

Til syvende og sist trenger man soldater for å holde fienden unna

Gabriel Engbråten (22), kadett på Krigsskolen

Han peker på at spørsmålet er formulert på en måte som skiller mellom hva folk mener Norge bør gjøre, og hva de faktisk tror de selv ville gjort.

– De som svarer at de vil kjempe militært, er trolig de som har et

under 30 at de ville vært villige til å delta i forsvaret sivilt eller militært dersom Norge ble angrepet. Nivået er enda høyere blant hele befolkningen.

I undersøkelsen til Universitas svarer 40 prosent at de ville bi-

dratt på andre måter, som i helse, beredskap eller frivillig arbeid.

– Når man slår sammen de som ville kjempet militært og de som ville bidratt på andre måter i deres tall, er man på 52 prosent. Det er lavere enn i andre undersøkelser, men ikke dramatisk lavere, sier Håkenstad.

Han understreker samtidig at svaralternativene kan ha påvirket resultatet.

– Andre undersøkelser har ikke hatt «forsøkt å flykte» som alternativ, sier Håkenstad.

– Det er interessant at så mange velger det, legger han til.

– En uutnyttet ressurs

Ifølge Håkenstad er ikke studenter nødvendigvis mindre villige til å bidra, men i større grad usikre på hva som faktisk forventes av dem.

– Jeg tolker mange av svarene som et uttrykk for at folk ikke har fått en tydelig beskjed om hvilken rolle de har i en krisesituasjon, sier Håkenstad.

Han mener studenter utgjør en stor, men ofte oversett ressurs i beredskapen.

– Vi snakker om mange oppegående mennesker i de store byene. Men hva studenter konkret kan brukes til i krise og krig, er ofte ikke like gjennomtenkt, sier han.

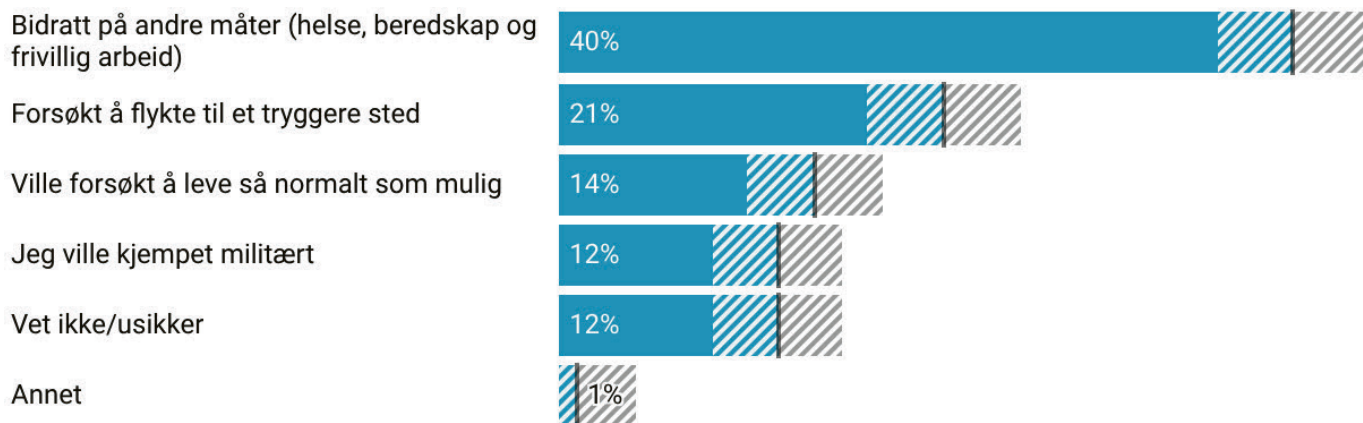
– Vi trenger soldater

Tilbake på Krigsskolen er kadettene tydelige på én ting: Sivilt bidrag er viktig, men ikke tilstrekkelig.

Saken fortsetter»

Studentundersøkelse

Hva tror du at du ville gjort dersom Norge ble utsatt for en militær invasjon?

Feilmarginene varierer fra 3,4 prosentpoeng ved en 10/90-fordeling til 5,7 prosentpoeng ved en 50/50-fordeling.

Grafikk: Petter Andreas Lona • Kilde: Sentio • Laget med Datawrapper

GRORUDDALEN: Kadettene Sæbø og Engbråten sier de nesten aldri er i sentrum, til tross for at de studerer i Oslo. Krigsskolen ligger nemlig langt oppe i Groruddalen.

De forklarer at de fleste på Krigsskolen har gjennomført førstegangstjeneste, og at utdanningen deres er rettet direkte mot krig og væpnet konflikt.

Hverdagen på Krigsskolen er langt unna en vanlig studenttilværelse. Dagene er tett pakket med obligatorisk undervisning, feltøvelser, taktikk og lederutvikling. Kadettene er på skolen fra morgen til ettermiddag, ofte med obligatorisk opplegg også tidlig og sent.

Til gjengjeld får de lønn under utdanningen. Målet er å forme ledere som kan fungere under ekstremt press.

– Til syvende og sist så trenger man soldater for å holde fienden unna, sier Engbråten.

Sæbø legger til at totalforsvaret riktignok rommer langt mer enn frontlinjen.

– Men det er ikke alle som skal helt til fronten. Det er mange funksjoner som er viktige i totalforsvaret, sier han.

Forberedt på umotiverte studenter

Kadettene er også tydelige på at de ikke frykter å møte motstand, heller ikke fra egne rekker. Som fremtidige troppssjefer er det

nettopp dette ansvaret de utdannes til.

– Vi vet jo at mange som blir kalt inn, kommer til å være helt vanlige studenter. Og da er det vår jobb å fungere som troppssjefer for dem, sier Sæbø.

Han peker på at krig ikke er et spørsmål om personlig motivasjon alene.

Jeg har vært i Forsvaret, så jeg hadde vel ikke hatt noe valg

Håkon Heggen (26), student på Oslomet

– Vi er få i Norge. Vi er jo knapt over fem millioner, da trenger vi alle som kan.

Begge mener at usikkerheten blant studenter kan være et resultat av avstand til Forsvaret som organisasjon.

– Jeg savner et større fokus på det å se seg selv som en del av noe større. At man må forsvare noe

sammen, sier Engbråten.

– Litt trist

Øverst på Oslomet møter Universitas Norah Ganteland (21). Hun studerer bibliotek- og informasjonsvitenskap og er selv tilknyttet Heimevernet.

– Det er risikabelt for Norge at en så stor andel i undersøkelsen ikke har lyst til å stille opp hvis det blir krise, sier hun.

Hun synes det er trist at så mange ikke ser for seg å bidra militært.

– Jeg føler kanskje at tilhørigheten til landet ikke er like sterk som før. Det burde vært mer fokus på hvorfor vi skal stille opp, ikke bare hva vi skal gjøre, sier Ganteland.

Ganteland understreker at hun ikke mener alle burde til fronten.

– Men jeg synes det er litt trist at folk ikke har lyst til å prioritere sitt eget land hvis det blir krise.

Ikke overrasket

Regnskaps- og revisjonsstudenten Håkon Heggen (26) er ikke like overrasket over tallene. Han har også vært i Forsvaret, men mener mange undervurderer verdien av sivile roller.

– Jeg synes det var litt få, egent-

lig, i forhold til det jeg trodde, sier Heggen, når vi presenterer undersøkelsen for ham.

Han mener samtidig sivile bidrag ofte undervurderes i debatten, men er samtidig tydelig på grensene.

– Alle må jo ikke kjempe. Det er sykehus, logistikk, strøm, matforsyning. At samfunnet fungerer, er helt avgjørende, sier han.

– Hvis strømmen går, må noen få den opp igjen, så folk ikke fryser i hjel, legger han til

– Hva ville du selv gjort?

– Jeg har vært i Forsvaret, så jeg hadde vel ikke hatt noe valg, svarer han.

– Jeg hadde nok hjulpet til der jeg hadde fått beskjed om å hjelpe til, enten det var logistikk eller noe annet, legger Heggen til.

MER BEREDSKAP: Håkon Heggen (26) mener Norge må satse mer på beredskap.

TILHØRIGHET: Norah Ganteland (21) tror en sterkere tilhørighet til Norge ville vært med på å øke forsvarsviljen.

VAKSINERT: Motestudent Ingrid Åstebøl (22) tok HPV-vaksinen som barn gjennom barnevaksinasjonsprogrammet. Hun reagerer på prisnivået for dem som ikke fikk tilbudet.

FÆRRE UNGE KVINNER TAR CELLEPRØVE:

– Det må settes inn tiltak

Prislappen på HPV-vaksine hos SiO Helse er 1800 kroner per dose. Dette skaper reaksjoner blant studenter og deres representanter.

Kvinnehelse

Tekst Mia Maria Frostad Johansson
Foto Adrian Heggem Misfjord

Nye tall fra Folkehelseinstituttet (FHI) viser at færre unge kvinner sjekker seg for livmorhalskreft. I 2024 var det 5500 færre kvinner i alderen 25 til 33 som testet seg

Livmorhalsprogrammet

- + Livmorhalsprogrammet er et tilbud til alle i Norge mellom 25 og 69 år med livmorhals. Å oppdage celleforandringer tidlig forebygger livmorhalskreft
- + Fra året man fyller 25 får man brev om celleprøve, med ny påminnelse hvert femte år
- + Man bestiller celleprøve hos fastlegen. Noen henvises til gynekolog
- + Fastlegen kan også tilby deg HPV-hjemmetest
- + Svaret kommer etter to til åtte uker
- + Ved symptomer bør man kontakte lege: uregelmessige blødninger, blødning etter samleie, unormal utflod eller vedvarende smerte i underlivet

Kilde: FHI.no

enn året før. I aldersgruppen er det også en overvekt av alderskull som ikke ble tilbudt HPV-vaksinen i barnevaksinasjonsprogrammet.

– Det må settes inn tiltak for å snu denne trenden, mener leder av Studentparlamentet ved Oslo-

met Victoria Skogsletten Dalen (29).

Studenter er særlig utsatt

Tirsdag 3. februar 2026 vedtok Studentparlamentet ved Oslo-met et politisk dokument om

HJERTESAK: Leder av Studentparlamentet ved Oslomet Victoria Skogsletten Dalen (29) oppfordrer alle unge kvinnelige studenter til å ta celleprøve, når de får innkallelse.

kvinnehelse. Her kommer det frem at kvinner med behov for gynekologiske helsetjenester i dag er systematisk underprioritert i helsetjenesten og utdanningssektoren.

Lederen av Studentparlamentet forteller Universitas at studenter er særlig utsatt. I tillegg til lange pasientkøer peker hun på at om man allerede har en gynekolog, så kan man ringe og få time ganske fort. Unge studenter som aldri har vært hos gynekolog før må derimot vente opptil et halvt år før de får hjelp.

– Man kan lage plakater eller ha stands på skolen hvor man informerer, foreslår hun.

Skyhøy pris

Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) tilbyr en rekke tjenester innen seksuell helse. Om man har fastlege gjennom SiO kan man få gynekologisk undersøkelse. Man kan også ta celleprøve. SiO Helse tilbyr i tillegg HPV-vaksinen. Prislappen er 1800 kroner per dose. FHI skriver på sine hjemmesider at man for full beskyttelse bør ta tre doser.

Dalen reagerer på prisen.

– Det er jo altfor ille! Det er ikke tilpasset studentøkonomien i det hele tatt, utbryter hun.

Dalen mener prisene bør senkes for studenter.

Det samme mener studentene Universitas har snakket med. Både Fimland og medstudent Ingrid Åstebøl (22) fikk HPV-vaksinen gratis gjennom barnevaksinasjonsprogrammet.

– Man har ikke råd til å legge inn nesten 6000 kroner, sier Åstebøl.

Fimland synes prisen er skyhøy og påpeker at studenter allerede har mange utgifter. Hun forteller at hun og medstudentene stort sett må betale for alt utstyr selv, og det uten ekstra stipend.

– Det er ikke bare for hvilken som helst student å punge ut 1800 kroner ganger tre, fastslår hun.

Positiv trend

Pressekontakt for SiO Nina Langeland skriver i en mail til Universitas at de ikke har tall på hvor mange livmorhalsprøver legekontorene tar hvert år. Langeland utdypet:

«[...] men vi vet at mange kvinner er innom for å teste seg, spesielt nå på starten av året.»

Det er ikke tilpasset student- økonomien i det hele tatt

Victoria Skogsletten Dalen (29), leder av Studentparlamentet ved Oslomet, om HPV-vaksine

– Dermed er studenter som gruppe nedprioritert, mener hun.

Dalen mener de nye tallene fra FHI må tas svært alvorlig. Hun vektlegger også viktigheten av å ufarliggjøre celleprøven for studentene.

– Vårt parlament tenker at noe så enkelt som å ha kampanjer for å sette fokus på det kan hjelpe, forteller Dalen.

Nytten av synliggjøring

– Når jeg tenker meg om, så hører jeg ikke så mye om det, sier Maria Fimland (23). Hun er bachelorstudent i mote og produksjon ved Oslomet. Fimland forteller at hun med hundre prosent sikkerhet kommer til å ta celleprøve når hun om et par år får innkallelse.

Motestudenten forteller at moren hennes har hatt celledeling.

– Det var helt ufarlig, men man vil jo være på den sikre siden, slår hun fast.

Fimland mener det er mye SiO Helse kan gjøre for å synliggjøre viktigheten av å ta celleprøve.

Pågangen kommer av «at Kreftregisteret har sendt påminnelse til 25-åringer», opplyser hun.

På spørsmål om HPV-vaksinasjon skriver SiO at det er en positiv økning i antallet studenter som vaksinerer seg. Antall satte HPV-vaksiner i regi av SiO i 2024 var 173, i 2025 økte dette til 220. Hun legger til at både kvinner og menn vaksinerer seg, men at de ikke kan skille på dette i statistikken.

Dalen fra Studentparlamentet mener at SiO har et ansvar for oslostudentene i den aktuelle aldersgruppen.

– Det her er jo ikke noe som ikke har blitt løftet opp til SiO før, sier hun.

– I hvert fall nå som man ser de nye tallene, så er det en perfekt mulighet til å gjøre noe med det, avslutter hun.

Universitas har også spurt om pris på HPV-vaksinen hos SiO og hvilke tiltak studentsamskipnaden gjør for å opplyse og ufarliggjøre celleprøver, men har ikke fått svar på spørsmålene innen avisa gikk i trykken.

KONGEHUSET I KRISE:

Dette mener studentene om monarkiet

VIL HA KONGE: Sofie Helmine Haldorsen Brendeløkken (21) (t.v.) og Marte Sofie Røhne Rossavik (22) tror de hadde stemt for å ha monarki, også om 20 år.

Rettssaker, rykter og kritiske avsløringer har preget kongehuset den siste tiden. Blant oslostudentene er støtten likevel fortsatt sterk.

Kongehuset

Tekst Lovise Knutsen
Foto Yasser Majidi og Sigrid Ewing

Kronprinsesse Mette-Marits navn er nevnt over tusen ganger i Epstein-dokumentene som ble frigitt i januar, og sønnen Marius Borg Høiby står tiltalt i en pågående rettssak. Dette har ført til en fornyet diskusjon om kongehusets rolle og legitimitet. Universitas har snakket med studenter om hva de mener om monarkiet i dag, og om de tror Norge fortsatt er et monarki om 20 år.

«En god grunnmur»

På Oslomet er holdningene til kongehuset gjennomgående positive. Flere av studentene beskriver monarkiet som en samlende institusjon, til tross for kritikken som

har preget mediebildet den siste tiden.

– Jeg er glad i monarkiet. Det føles stabilt og som en god grunnmur i samfunnet, sier Marte Sofie Røhne Rossavik (22), som studerer medier og kommunikasjon.

Medstudent Sofie Helmine Haldorsen Brendeløkken (21) deler oppfatningen.

– Jeg liker kongen. Han er jo veldig søt, sier hun og ler litt.

Begge forteller at de har vokst opp med et kongehus som i stor grad har fremstått forutsigbart og lite konfliktfylt. Det gjør at dagens uro ikke nødvendigvis endrer deres

stemning, er svaret klart:

– Ja, sier de i kor.

– Hva tror dere dere hadde svart om 20 år?

– Mest sannsynlig fortsatt ja.

– Må gjøre Norge til et bedre land

Det er imidlertid ikke alle studenter som er like entydige i sin støtte. BI-student Marius Falkenthal (24) beskriver sitt forhold til monarkiet som mer sammensatt. Han er tidligere gardist og mener institusjonen fortsatt har en verdi, men er kritisk til hvordan deler av kongefamilien fremstår i dag.

Det hadde vært litt bedre om det ikke var voldtekte menn og sjamaner som vandret rundt på slottet

Marius Falkenthal (24), BI-student

grunnleggende syn på monarkiet.

– Det er viktig å skille mellom rykter, mediedekning og faktiske handlinger. Det er ikke sikkert alt man leser i media gir hele bildet, sier Rossavik.

På spørsmål om de hadde stemt for eller mot monarki i en folkeav-

– Jeg er litt splittet. I bunn og grunn er jeg for monarkiet, men det er ikke så bra det som kommer fram nå, sier Falkenthal.

Han understreker at kritikken først og fremst handler om det negative fokuset som har preget mediebildet den siste tiden, ikke

om monarkiet som ordning.

– Det er lett å henge seg opp i alt det negative som kommer frem. Samtidig mener jeg fortsatt at kongehuset spiller en viktig rolle for Norge, både diplomatisk og kulturelt, sier han.

For Falkenthal er tillit avgjørende for at monarkiet skal fungere.

– Så lenge det bidrar til å gjøre Norge til et bedre sted, tenker jeg at monarkiet har en funksjon. Problemet er når det er andre ting som tar fokuset, sier han, før han legger til:

– Det hadde vært litt bedre om det ikke

var voldtekte menn og sjamaner som vandret rundt på slottet, i stedet for folk som gjør Norge til et bedre sted.

Samtidig mener han det er viktig å skille mellom kongehuset som institusjon og enkeltpersoner. Han forteller også at han ville ha stemt for monarkiet dersom det var folkeavstemning i dag.

– Kongen og dronningen frem-

STILLER KRAV: Astrid Dagny Margrethe Lund (21) mener monarkiet har verdi, men at kongelige må ta ansvar når tilliten settes på spill.

står akkurat slik jeg forventer at de skal gjøre. Kronprinsen også. Det er der mye av respekten ligger, sier Falkenthal.

Mener det er et mediesirkus

På Universitetet i Oslo (UiO) møter vi finske Rami Koskinen, som er postdoktor i filosofi. Han flyttet til Norge for tre måneder siden, men har likevel gjort seg opp en

mening om det norske kongehuset.

– Før jeg flyttet hit så jeg Netflix-dokumentaren *Rebel Royals: An unlikely love story* for å forstå litt mer av det norske monarkiet. Jeg må si at det ikke ga et veldig positivt inntrykk, sier han.

Koskinen forteller at både dokumentaren og de siste ukenes nyhetsoppslag har overrasket ham.

– Det har kommet som et sjokk. Dette stemmer ikke helt med mitt inntrykk av nordmenn. Jeg oppfatter dem som ganske jordnære, ganske like finnene, sier han.

Han mener utviklingen rundt kongefamilien minner mer om noe man forbinder med det britiske kongehuset enn med nordiske land.

– Det virker som et slags mediesirkus, legger han til.

Han beskriver både kronprinsessens omtale i Epstein-dokumentene og rettssaken mot Marius Borg Høiby som alvorlig.

– Det er åpenbart ikke en god

hatt en veldig viktig rolle i Norge, sier hun, og viser blant annet til kongens innsats under andre verdenskrig og de årlige nyttårstalene.

Hun mener monarkiet fortsatt fungerer som et symbol som står over politiske skillelinjer.

– Det er et samlingssymbol, uavhengig av politisk ståsted. Det synes jeg fortsatt er viktig, understreker hun.

Det virker som et slags mediesirkus

Rami Koskinen, finsk postdoktor i filosofi ved UiO

Samtidig beskriver hun de siste avsløringene og medieoppslagene som alvorlige og ubehagelige.

– Det er trist å se. Man vet jo ikke hva som faktisk har skjedd ennå, men hvis noen har misbrukt

FILOSOFISK POSTDOKTOR: Rami Koskinen mener utviklingen rundt det norske kongehuset minner mer om et mediesirkus enn et nordisk monarki.

situasjon. Når så mange alvorlige saker samles rundt én familie, er det vanskelig å ikke stille spørsmål ved helheten, sier han.

Koskinen understreker likevel at han ikke prinsipielt er imot et monarki, men mener det må stilles tydelige krav.

– Dersom monarkiet skal bestå, må de også holdes ansvarlige på lik linje med andre. Man kan ikke være moralsk skjermet bare fordi man står høyt i hierarkiet, sier han.

– Trist å se

For Astrid Dagny Margrethe Lund (21), som studerer sosialantropologi ved UiO, er utgangspunktet et annet. Hun er i hovedsak positiv til monarkiet, selv om de siste avsløringene har gjort henne mer oppmerksom på institusjonens sårbarhet.

– Monarkiet har historisk sett

rollen sin, er det veldig alvorlig. Det følger et ansvar med det å være en del av kongefamilien, sier Lund.

Hun anerkjenner at skillet mellom privatliv og offentlig rolle kan være krevende for en kongelig.

– Selvfølgelig har de rett til privatliv, men når man er gift inn i kongefamilien, har man også forpliktelser. Da må man være ekstra bevisst på hvordan man fremstår, sier hun.

Lund mener monarkiet i stor grad fortsatt representerer verdier mange unge setter pris på, som likhet, frihet og samhold, men understreker at dagens saker utfordrer disse idealene.

– Med Marius Borg Høibysaken blir spørsmålet om likhet for loven veldig tydelig. Det er avgjørende hvordan dette håndteres, avslutter hun.

universitas@universitas.no

ANNONSE

AVIS

Pen sum for studenter:

MORGENBLADET

10 uker for 10 kroner

Deretter 50 % studentrabatt

Bestill på morgenbladet.no/student

Dagsavisen

50% studentrabatt på Dagsavisen!

Kr 150,- per måned

STUDENTBOLIG

ANKER STUDENTBOLIG

På leting etter et nytt hjem?

www.ankerstudentbolig.no

MUSEUM

Nasjonalmuseet

Utstillinger • Arrangementer
Åpninger • Klubbkveld • Bibliotek
Foredrag • Samtaler

Student under 30 år: 120,-
Medlem U25: 349,-

Astrup Fearnley Museet

U25-medlemskap 190,-
Studentbillett 100,-
Under 20 Gratis

Tilbudsguiden

HÅRFJERNING - LASER

OSLO LASERKLINIKK

Oslo Laserklinikk tilbyr et bredt spekter av både medisinske og kosmetiske hudbehandlinger, utført av lege og helsepersonell med over 20 års erfaring.

Vi har alle typer moderne laserteknologier for blant annet hårfjerning, pigmentflekker, blodkar, arr og hudfornyelse og alle type injeksjoner med rimelige priser. Studenter vil dermed få ekstra rabatt hver gang på flere type behandlinger og kommet til å spare mer.

Klinikken er kjent for å ha de mest konkurransedyktige prisene i Oslo, og vi ønsker å gjøre profesjonell behandling tilgjengelig også for studenter som ønsker trygge og effektive resultater.

KULTUR

Sentralen

Hos oss arrangeres det **hundrevis** av arrangementer i året.

Konsert, klubb og musikk
Kinet, teater og dans
Quiz, sosialt og kreativt
Boklansinger, lanseringer, samtaler og utstillinger
Festivaler
Åpen mikrofoni

Sentralen Kafé
Hitchhiker Restaurant
Takterassen på Sentralen

www.sentralen.no

Victoria NASJONAL JAZZSCENE

Karl Johansgt. 35

Oslos mest spennende konsertprogram med jazz, improvisasjon og musikk som ikke ligner annet

Studentpriser
Uhørt! med gratis inngang

nasjonaljazzscene.no

KINO

LILIANA CAVANI

MAKT OG BEGJÆR

CINEMATEKET

Norsk Filmfestival

www.cinemateket.no

DANS

DANSESTUDIOET FOR ALLE

SUBDANS

GRATIS PRØVETIME
30% RABATT

SUBDANS ER ET VARMT OG INKLUDERENDE DANSESTUDIO MIDT I OSLO MED FOKUS PÅ KVALITET, DANSEGLEDE OG FELLESSKAP!

SUBDANS.NO

HUDPLEIE

OSLO GLOW

AESTHETIC CLINIC

STUDENT RABATT

-10%

Din beste hud starter her

Avanserte hudbehandlinger på Pilestredet. Vi kombinerer moderne teknologi med personlig omsorg for frisk, strålende hud.

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og celleprøve
Studentpris kr. 1.050,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på majorstuaqvinneklinikk.no

TILBUDSGUIDEN

For Oslostudenter

YOGA

STUDENTMEDLEMSKAP

YOGA

UBEGRENSET YOGA FOR KUN

599,- MND

WWW.LEELACAMLEBYEN.NO

HELSE

Dr.Dropin Fysikalske

Fysioterapeut og kiropraktor med studentrabatt

Vi hjelper deg med alle typer muskel- og leddplager.

- Hjelp mot stiv nakke og hodepine etter lange lesedager
- Behandling av ryggplager knyttet til mye sitting eller tungt løft
- Lindring av skulder- og spenningsplager fra PC-arbeid og studier

Se ledige timer

15% studentrabatt ved fremvisning av studentbevis ved oppmøte

drdropin.no/fysikalsk | 24 07 70 13

FEILTOLKET REGELVERKET:

Strømstøtta ryker for studentboliger

Strømleverandøren Elvia varsler at studentboliger ikke dekkes av Norgespris fra slutten av 2026. Det kan bety økt leie for beboerne ved Blindern Studenterhjem.

Strømstøtte

Tekst Torkil Eldegard Heie
Foto Oda Sofie Sørskår og Adrian Heggem Misfjord

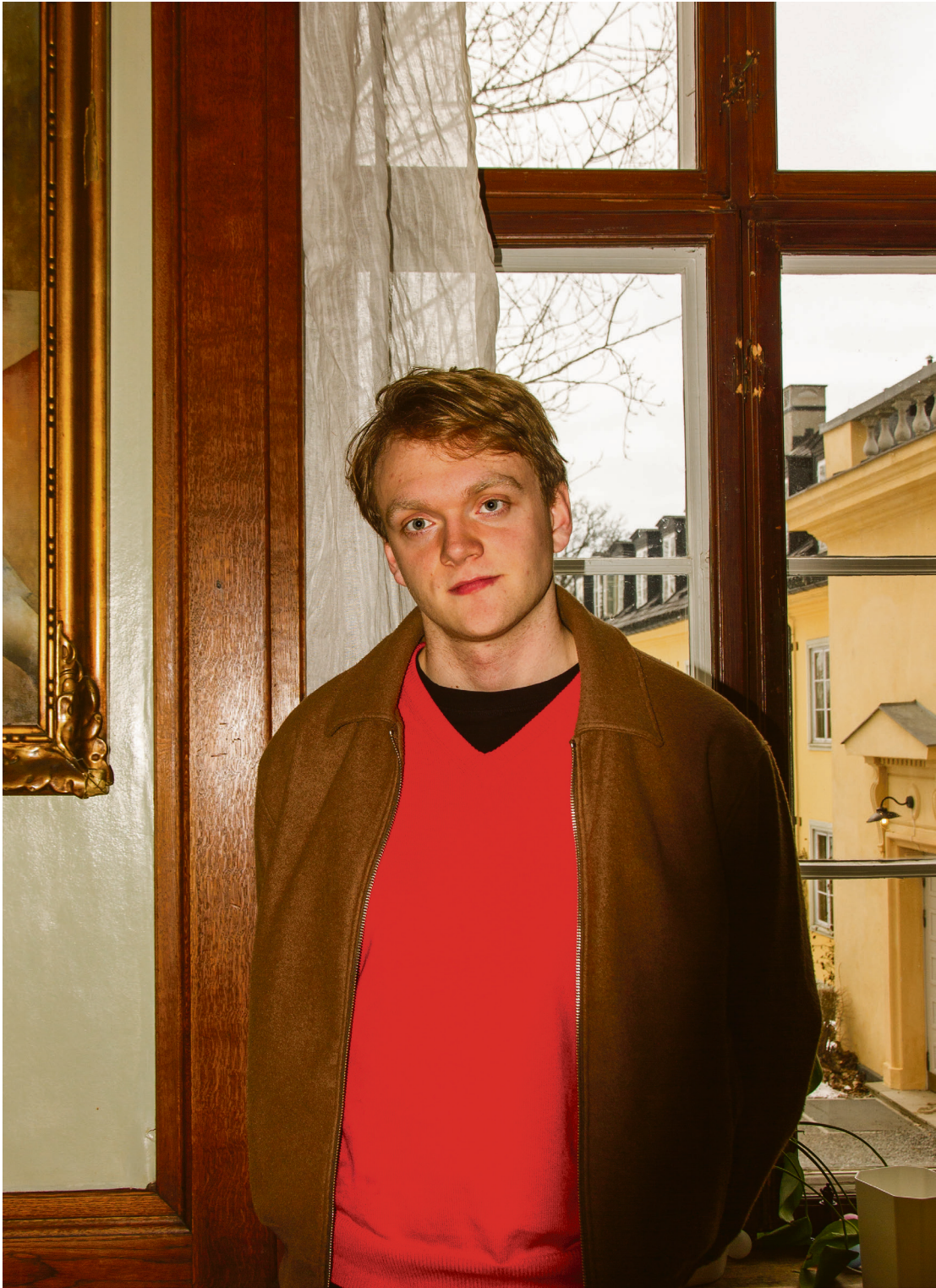
I desember i fjor fikk Blindern Studenterhjem en nedslående beskjed. Strømleverandøren Elvia hadde feiltolket regelverket staten har innført for å kompensere for høye strømpriser. Det betyr at fra desember 2026 vil ikke studenterhjemmet lenger dekkes av Norgespris-ordningen.

Press på privatøkonomien
«Det er veldig vanskelig å forstå og akseptere hvorfor studenter som bor i en studentbolig ikke skal få nyte godt av de samme strømstøtteordningene som alle andre i samfunnet vårt,» skriver styreleder for Studenterhjemmet Christian Dahlgren i en e-post til Universitas.

For noen kan det bli fristende å flytte, ettersom leien allerede er relativt høy her

Jan Herman Heuch Olbjørn (22), beboer på Blindern Studenterhjem

Han forteller at det kan bli nødvendig å øke husleien ettersom Studenterhjemmets budsjett ikke har mye rom for innsparing. En av dem som vil bli rammet av endringen er Jan Herman Heuch Olbjørn (22). Han er bachelorstudent i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo (UiO) og har bodd på Blindern Studenterhjem i et halvt år.

BEKYMRET: Jan Herman Heuch Olbjørn (22) er bekymret for at økte leiepriser kan føre til at medbeboere må flytte.

IKKE INKLUDERT: Fra desember 2026 vil ikke Blindern Studenterhjem lenger dekkes av Norgespris-ordningen.

– Jeg synes det er ganske dritt med økt husleie. For noen kan det bli fristende å flytte, ettersom leien allerede er relativt høy her. Olbjørn kan bare spekulere på hvor mye leieprisen må stige før det blir for mye for mange av beboerne, men tror mer enn seks prosent vil være vanskelig for mange.

Studentsamskipnader og boligstiftelser rammes
Studenterhjemmet er ikke alene om å miste strømstøtten. Det gjelder alle studentsamskipnader og boligstiftelser i landet. «Som styreleder har jeg dialog

Norgespris og strømstøtteordningen

- + Norgespris er et tilbud om strøm til fast pris. Om man velger Norgespris vil strømmen 50 øre inkludert merverdiavgift for hver kilowatttime (kWh) med strøm brukt. Tilbudet gjelder til 5000 kWh per måned for hvert strømmålerpunkt.
- + Systemet ble innført i 2025 som alternativ til strømstøtteordningen fra 2021.
- + Hvis man velger strømstøtteordningen betaler staten 90 prosent av strømprisen over 77 øre per kWh.
- + Forbrukerrådet anbefaler Norgespris til alle som bor sør for Trøndelag.
- + Samskipnader og stiftelser som tilbyr studentboliger er dekket av den generelle strømstøtteordningen, men ikke av Norgespris ettersom det er mange boenheter per strømmåler.

Kilde: regjeringen.no, forbrukerradet.no

med ledelsen i flere av studentsamskipnadene som er i samme situasjon som oss, og vi er sam snakket i forhold til hvordan vi følger opp denne saken videre mot politikerne,» forteller Dahlgren.

Siden organisasjonene ikke er tydelig nevnt i regelverket, dekkes de ikke av Norgespris-ordningen slik tidligere antatt.

«De høyere strømprisene tref fer jo alle studentboligene, og hvis vi må sette opp prisene er det naturlig å forvente at det samme vil skje hos de andre også.»

Studenterhjemmet har kontak tet regjeringen, reguleringsmyn dighetene, og opposisjonspar tiene for å finne en løsning på saken.

Stiftelsens beboere har også blitt oppfordret til å organisere seg for å få politisk gjennomslag i saken. Inntil videre opplever Olbjørn at medbeboerne har lavt engasjement.

– Jeg tror mange ikke ønsker å gå til pressen fordi det er enklere å sitte stille i båten. Det burde vært et større politisk engasjement fra studentenes side i saken.

Strømleverandøren viser til regelverket
Strømleverandøren Elvia har ansvaret for strømforsyningen i osloområdet og varslet om sin feiltolkning av Norgespris-ordningen i november 2025. Leder for kommunikasjons- og myn-

dighetskontakt Åsmund Strand Johansen svarer Universitas ved å vise til korrespondanse med Reguleringsmyndigheten for energi (RME).

«Elvia var av oppfatningen av at studentsamskipnader og studenthybler skulle være omfattet av strømstøtteordningen og Norgespris på lik linje med andre husholdninger. Det er reguleringsmyndigheten RME uenig i, og de har mulighet til å bestemme

– Det er flere ulemper med Norgespris. Ordningen er en subsidie som gir mindre grunn til å spare strøm. Den gir også mest støtte til husholdninger med høyt strømforbruk og støtter dermed stort sett de som allerede har mest. Rikere husholdninger er også oftere klare over at ordningen finnes.

Rosendahl tror ikke at det var et bevisst politisk valg å ekskludere studentboligene fra Norgespris

Hvis vi må sette opp prisene er det naturlig å forvente at det samme vil skje hos de andre også

Christian Dahlgren, styreleder for Blindern Studenterhjem

dette. Dette må Elvia forholde seg til som administrator av ordningen.»

Selskapet har gitt strømstøtte til hver boenhet i studentboliger, ettersom reglene ble tolket slik at Norgespris for boligselskap også gjaldt studentsamskipnader og boligstiftelser. Dette ble endret i desember 2025 grunnet RMEs tolkning av regelverket. Strand Johansen forteller at Elvia har bedt RME om at deres kunder ikke må tilbakebetale støtten de har fått. Av 121 millioner kroner i støtte

,eller at studenter skulle komme dårligere ut av ordningen. Han foreslår en forbedret ordning med tydeligere regler for å løse problemet.

– Pengestøtte kan bli gitt til husholdninger ut ifra gjennomsnittsprisen på strøm og gjennomsnittlig forbruk. Det vil være en lik sum for alle, som betyr at de som bruker mest strøm betaler ekstra.

Professoren forklarer at ordningen vil beregnes ut ifra størrelsen på husholdninger, da familier

STUDENTJOBB

RUTINERTE: Kanskje er det Thomas Olsen Skogheim (22) og Selma Lian Alund (25) som svarer på spørsmålene dine om lånet ditt.

Deltid hos egen långiver

For Thomas Olsen Skogheim (22) og Selma Lian Alund (25) er ikke Lånekassen bare utbetaler av studielån, det er også arbeidsgiveren deres.

Studentjobb

Tekst Hanna Solbjør Folstad
Foto Sigrid Ewing

– Jeg visste ikke helt hva Lånekassen var. Jeg tenkte at det var masse maskiner og så mye mer high-tech ut. Men så er det jo mennesker som jobber her og, sier Selma Lian Alund (25).

Universitas møter Alund sammen med kollegaen Thomas Olsen Skogheim (22) i kantina som de deler med Nav. Begge jobber deltid som kundebehandlere i Lånekassen ved siden av studiene. Hverken Alund eller Skogheim hadde et klart forhold til hva det er Lånekassen gjør før de startet i jobben.

– Vi sitter jo på telefon og e-post, hovedsakelig, og hjelper kunder med... kundeforholdet deres, forteller Alund.

Jobbhverdagen følger en årsyklus i takt med studieløpet. Ved studiestart er det flest henvendelser fra studenter som venter på bankinnskuddet sitt. Resten av året dreier seg mye om den fryktede nedbetalingen.

– Den 15. februar er første forfall for mange som får sin første

betalingsplan. Så det er det det går i nå, forteller Skogheim.

Dobbelt studieløp og 60 prosent stilling

Begge studentene lever både på lønnsinntekten de får fra Lånekassen, samt fullt studielån. I tillegg til å jobbe 60 prosent i Lånekassen studerer Alund både HR og lektor. Begge tror det er utfordrende å kun leve på lånet man får fra Lånekassen uten deltidsjobb.

Det er penger du kan bruke til hva som helst

Thomas Olsen Skogheim (22), kundebehandler og student

– Jeg er veldig glad i å shoppe, og det koster penger. Derfor er jeg avhengig av en deltidsjobb, forklarer Alund.

De har samtidig en økt bevissthet rundt det å ta opp lån som student.

– Når man er student, så mottar man jo penger her og nå, men det er et lån som skal tilbakebetales.

– Det er jo en klisjé at den dyreste ølen man drikker i livet er

Universitas sjekker ut studentenes deltidsjobber

når man er student. Tror dere at dere drikker mindre øl enn den gjennomsnittlige studenten?

– Jeg liker ikke øl, så det er ganske greit, svarer Alund.

Først menneske, så student

Alund og Skogheim tror ikke at det å være student gjør dem mer sympatiske overfor studentene enn de andre ansatte. Det er likevel møter som er tøffe, forteller Alund.

Lånekassen kan ikke gi deg akkurat det du vil ha

Selma Lian Alund (25), kundebehandler og student

– Ja, man er jo menneske, da. Også vet man hvordan det er å være student selv. Det er vondt å møte personer som er i en kjøp situasjon. Det er ikke noen skrekkehistorie, men det er jo...

– Det er realiteten, skyter Skogheim inn.

– Skal man tro Google Reviews er ganske mange sinte på Lånekassen. Opplever dere mye sinte meldinger eller telefoner?

– Lånekassen kan ikke gi deg akkurat det du vil ha. Da kan man havne i en situasjon hvor man blir misfornøyd, og så kommer de meldingene, svarer Alund, og understreker at det er en klar overvekt av hyggelige samtaler.

– Det er nok en lavere terskel for å skrive en sint melding på Google Reviews. Man er kanskje generelt litt dårligere til å gi ros.

Ingen råd til studenter

Hverken Alund eller Skogheim har konkrete sparetips eller advarsler til studenter.

– Vi driver ikke med økonomisk rådgivning, og vi vet ikke hvordan fremtiden vil være. Så vi kan egentlig bare rådgi oss selv, forklarer Alund.

– Hva er de største tabbene man kan gjøre med lånet sitt?

– Lånekassen legger seg ikke opp i hva man bruker pengene på, så lenge man oppfyller vilkårene for å få dem. Det er penger du kan bruke til hva som helst, svarer Skogheim.

– Jeg tenker det viktigste er å

FOTO: BLINDERN STUDENTERHJEM

INKLUDERE STUDENTBOLIGER: Styreleder Christian Dahlgren har engasjert seg for å få inkludert studentboliger i Norgespris-ordningen.

har 95 millioner blitt gitt på feil grunnlag.

Universitas har kontaktet RME for å få mer informasjon om støtten må tilbakebetales. RME svarer at saken fremdeles er til behandling.

Alternativ til Norgespris

Knut Einar Rosendahl er professor i samfunnsøkonomi ved Norges Miljø-, og Biovitenskapelige Universitet (NMBU). Sammen med professor emeritus ved UiO Diderik Lund har han i flere år foreslått et alternativ til Norgespris.

vil bruke mindre strøm per hode enn enkeltpersoner. Det kan også være behov for at personer med lav inntekt får ekstra støtte hvis de har boliger som krever ekstra oppvarming.

– Målet er en ordning som oppfordrer til strømsparing og omfordeler etter behov, ikke forbruk.

Universitas har spurt Energidepartementet om en politisk løsning er planlagt, men fikk ikke svar for avisen gikk i trykken.

universitas@universitas.no

Nikita (22) unngår å fortelle om studievalget sitt

Senter for tverrfaglig kjønnsforskning fyller 40 år. Samtidig viser nye tall lav tillit til feltet.

Kjønnsforskning

Tekst Lina Gulbrandsen

Foto Sigrid Ewing og Vilde Aase

– De tror at jeg studerer det bare fordi jeg hater menn.

Det sier Nikita Nilsen (22) om reaksjonene hun får når hun forteller at hun studerer Tverrfaglige kjønnsstudier. I år fyller Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (STK) ved Universitetet i Oslo (UiO) 40 år, samtidig som tall fra Forskningsrådet og Institutt for samfunnsforskning (ISF) viser at kjønnsforskning har lavest tillit.

Fordommer og aktivisme

Senterleder ved STK Rebecca Lund forteller at det ikke er én enkel grunn til at kjønnsforskning møter motstand, men hun hevder én forklaringsfaktor kan være fordommer.

– Fordommen er at forskningsresultatene er predefinert av et aktivistisk politisk standpunkt.

Hun forteller videre at det er visse temaer som har blitt politisert, og dette gjør at forskningsfunn kan oppfattes som aktivisme.

Audun Fladmoe, forsker ved ISF, hevder at det også kan være andre mekanismer som er i spill. En hypotese han og hans kollegaer har er at i turbulente tider med krig og prisøkning er det lett å nedprioritere studier som ikke oppfattes som nytteorienterte.

– Forskning som kan fremme økonomisk vekst og redde liv for eksempel, vil man da i større grad prioritere hvis det er knappe ressurser.

I tillegg forteller Fladmoe at kjønnsforskning i større grad kobles til ideologi eller politikk enn forskning på helse, for eksempel.

Forskning på tillit

Forskningsrådet og ISF kom i slutten av januar med en rapport

MØTER MOTSTAND: Nikita Nilsen (22) må ofte forsvare studievalget sitt i møte med andre studenter.

angående tilliten til forskning i den norske befolkningen. Analysene omhandler tillit til fem forskningsfelt: helse, fornybar energi, skole/utdanning, klimaendringer og kjønn/likestilling. Blant disse feltene er det forskning på kjønn og likestilling som høster lavest troverdighet.

Men Audun Fladmoe, en av forskerne i forskningsgruppen, understreker at det ikke er dramatisk lavt, og at forskningen ikke er uttømmende.

– Forskning på kjønn og likestilling har lavest tillit, men tilliten er generelt høy.

Det er ifølge Fladmoe flere som har tillit til kjønnsforskning, enn de som ikke har det. I tillegg viser tallene forskningsgruppen har analysert at tilliten til kjønnsforskning ikke har sett en dramatisk nedgang.

– Den er ganske stabil, forteller forskeren.

Andre forskningsfelt har derimot falt i tillit, blant annet forskning på fornybar energi.

Voldsomme reaksjoner

Kjønnsstudiestudenten Nilsen forteller at hun stadig møter skepsis, men også nysgjerrighet, når hun forteller om studievalget sitt. Hun får ofte spørsmål om hva studiet egentlig går ut på eller hvorfor hun har valgt akkurat denne retningen.

De tror at jeg studerer det bare fordi jeg hater menn

Nikita Nilsen (22),
kjønnsstudiestudent

Andre ganger møter hun mye motstand.

– Noen ganger tør jeg nesten ikke å si at jeg studerer det.

Nilsen forteller om reaksjoner hun opplever som voldsomme og noen ganger aggressive. Hun havner ofte i diskusjoner med folk som er kritiske til kjønnsstudier. Dette har gjort at hun noen ganger unngår å fortelle om studievalget sitt.

– Jeg synes jo det er trist at jeg ikke bare kan være åpen. For jeg

vil på en måte det, men jeg vil samtidig ikke bli avvist av folk bare på grunn av det.

Senterleder Lund tror mye av skepsisen til kjønnsforskning kommer av at befolkningen har lite kjennskap til den, men også fordi forskningen behandler temaer som oppfattes som personlige.

– Og det som er noe særlig ved kjønnsforskning, som alltid har eksistert, er at den mobiliserer følelser på en veldig effektiv måte. Dette fordi alle har en kropp og et forhold til kjønn og kjønnsroller, og har sine erfaringer, hverdagskunnskap og verdier knyttet til dette, forteller Lund.

Polarisering, fest og formidling

I forskningen til Fladmoe og hans kollegaer ved ISF finner de noen mønstre. Det ene er at spesielt unge menn og unge kvinner har sprikende holdninger til forskning. Forskningen viser at unge kvinner har høyere tillit enn unge menn. I møte med polarisering taler Lund klart.

– Kjønnsforskning kan bidra til polarisering, men den kan også bidra med viten til å forstå hva som driver polariseringen.

For Lund er det viktig at senteret jobber med formidling, slik at folk kan bli oppmerksomme på kjønnsforskningens bredde.

– Vi ser for eksempel at det er flere unge menn som er skeptiske til likestilling og mangfold. For det

Tverrfaglig Kjønnsforskning

+ Tverrfaglig kjønnsforskning springer ut fra den interdisiplinære kvinneforskningen på 70-tallet som søkte å synliggjøre kvinners liv og erfaringer

+ Feltet har nå mange forskjellige grener og inkluderer bl.a. menn og maskulinitets-forskning, interseksjonalitet, skeiv teori, feministisk vitenskapsteori

+ Forskningen på feltet spenner over ulike forståelser av kunnskap og kritiske tilnærminger til vitenskap

Kilde: Rebecca Lund, senterleder for Tverrfaglig kjønnsforskning (UiO)

FOKUS PÅ FORMIDLING: Leder for Tverrfaglig kjønnsforskning, Rebecca Lund

første må vi undersøke hva denne skepsisen beror på, og ikke ty til forhastede konklusjoner. For det andre må vi minne om at kjønnsforskning er mye annet enn likestilling og mangfoldstiltak.

Feiringen av 40-årsjubileet startet tirsdag med et foredrag fra Linn Stalsberg og utdeling av masterpris. Temaet for ettermiddagen var krig og salen var proppfull av deltakere. Lund forteller at de skal bruke jubileumsåret på både feiring og formidling. De skal fokusere på å koble kjønnsforskningen til aktuelle temaer slik at det når ut til et bredere publikum.

TILLIT: Forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland (Ap) har tillit til jobben norske universiteter og høyskoler gjør for totalforsvaret.

UNIVERSITETER I BEREDSKAPEN: – En uutnytt ressurs

Over grensa til Sverige har flere universiteter gått sammen for å styrke landets beredskap. Ikke hensiktsmessig for Norges del, mener høyere utdanningsminister Sigrun Aasland.

Totalforsvar

Tekst Andreas Nesbø
Foto Shilan Sari

Gitt dagens betente sikkerhets-situasjon, har totalforsvar den siste tiden blitt et hett tema i den

politiske debatten. Regjeringen, i samarbeid med Forsvaret og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), har vedtatt at 2026 offisielt skal være totalforsvåråret i Norge. Dette ble markert med åpningen av Totalforsvarsåret onsdag 11. februar.

Magnus Håkenstad er forsker ved Forsvarets Høyskole og forsker nettopp på det nye totalforsvaret. Han mener at utdanningsinstitusjonene og studentenes rolle bør være en større faktor i beredskapsregnestykket.

– Steder for høyere utdanning utgjør en uutnytt ressurs i totalforsvaret. Det fremstår for meg som det er uklart for den jevne student hva som forventes av dem om det skulle skje noe alvorlig.

Totalforsvar

- + Totalforsvar er en fellesbetegnelse for det militære forsvaret og den sivile beredskapen i et land
- + Summen av landets militære og sivile ressurser, som jobber sammen for å forebygge og håndtere kriser
- + Under den kalde krigen var totalforsvaret forstått som den sivile bistanden til forsvaret
- + De siste årene har krigsdimensjonen av totalforsvaret fått mer oppmerksomhet

Totalforsvaret

Håkenstad forklarer hva som ligger i begrepet totalforsvar.

– Totalforsvar er samvirke mellom forskjellige instanser og etater for å håndtere større vanskeligheter som krig, terror og naturkatastrofer. Kort sagt er det samarbeidet mellom det militære og det sivile i håndteringen av større kriser.

Selv skriver Forsvaret på sine nettsider om totalforsvarsåret 2026 at «Norge skal være bedre rustet til å forebygge og håndtere sikkerhetspolitiske kriser og krig.»

Håkenstad mener det finnes både gode institusjoner og samarbeid i den militære beredskapen, men at fokuset svikter når vi ser på det sivile.

– Per nå er det for lite ressurser tilgjengelig når det gjelder sivil beredskap.

Han understreker at totalforsvaret består av mange deler som utgjør totalforsvaret, som alle er viktige for helheten.

– Det er fryktelig mye rart man vil trenge folk til når de store krisene inntreffer. Alt fra folk og infrastruktur til båter, biler, gravemaskiner, mat og ulltepper.

Söta berädskap

Hos våre nærmeste naboer i Sverige, er frykten knyttet til et økt trusselnivå i Europa i stor grad lik det den er her til lands. Derfor bestemte den svenske regjeringen seg i 2024 for å finansiere et sentralt samarbeidsorgan som kunne gi universiteter og høyskoler i landet en klarere rolle i totalforsvaret. Resultatet ble det strategiske samarbeidet Campus Totalforsvar.

– Etter invasjonen i Ukraina begynte man å på alvor å snakke om å bygge opp totalforsvaret i Sverige igjen.

Det forteller Johan Schnürer, som er styreleder for Campus Totalforsvar. Han forklarer at sammen med rektor ved Sveriges Forsvarshøyskole, Robert Egnell, spurte han seg hvordan universitetene kunne bidra.

– Vi dannet da en arbeidsgruppe innen Sveriges Universitets- og Høyskoleforbund som skulle se på høyere utdannings rolle i totalforsvaret.

Dette ble grunnlaget for det som skulle bli til Campus Totalforsvar. Schnürer mener styrken i samarbeidet ligger i den direkte kommunikasjonen det gir utdanningsstedene seg imellom.

Musikk og demokrati

Samarbeidet består nå av 37 utdanningssteder, og har fokus på tolv forskningsområder, som kultur i krise og krig ved Den Kongelige Musikkhøyskolen i Stockholm og demokrati og menneskerettigheter ved Universitetet i Malmö. Selv om hver av de ulike forskningsområdene koordineres av enkeltuniversiteter, er det opptil fem utdanningssteder som samarbeider på hvert felt.

– Fra politikkens side betraktes dette som et *bottom up*-initiativ, altså at initiativet kommer fra universitetene selv.

Han mener et slikt samarbeid gir høyere utdanning både en større og tydeligere rolle i totalforsvaret.

– Totalforsvar handler ikke bare om militærteknikk, men om samspillet mellom mennesker.

Ja, vi elsker totalforsvar?

Hjemme i Norge mener flere at vi bør se til svenskene. I november skrev NMBUs rektor Solve Sæbø, dekan Per Martin Norheim-Martinsen og rektor ved Oslo-Met Christen Krogh en kronikk i Khrono hvor de etterspurte en klarere rolle for universiteter og høyskoler i Norges totalforsvar.

Under Kunnskapsdepartementets kontaktkonferanse i januar sa forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland (Ap) at hun ikke vil ta initiativ til et organ slik som svenske Campus Totalforsvar.

Til Universitas utdyper Aasland:

– Det er opp til Universitets- og høyskolerådet om de ønsker å implementere et lignende system som Campus Totalforsvar.

Statsråden poengterer at utdanningsinstitusjonene allerede er en stor del av beredskapen i Norge.

– Universitetene og høyskolene har en kjempeviktig rolle i totalforsvaret. Det er universitetets og høyskolenes samfunnsoppdrag å bygge motstandskraft blant unge, skape tillit til kunnskap og forskning og styrke langsiktig kompetansen i samfunnet fremover.

Hun mener at dagens system ikke behøver å byttes ut.

– Jeg tror ikke det er hensiktsmessig å løfte dette ansvaret ut til en egen prosjektorganisasjon. For det må ligge på den enkelte institusjon.

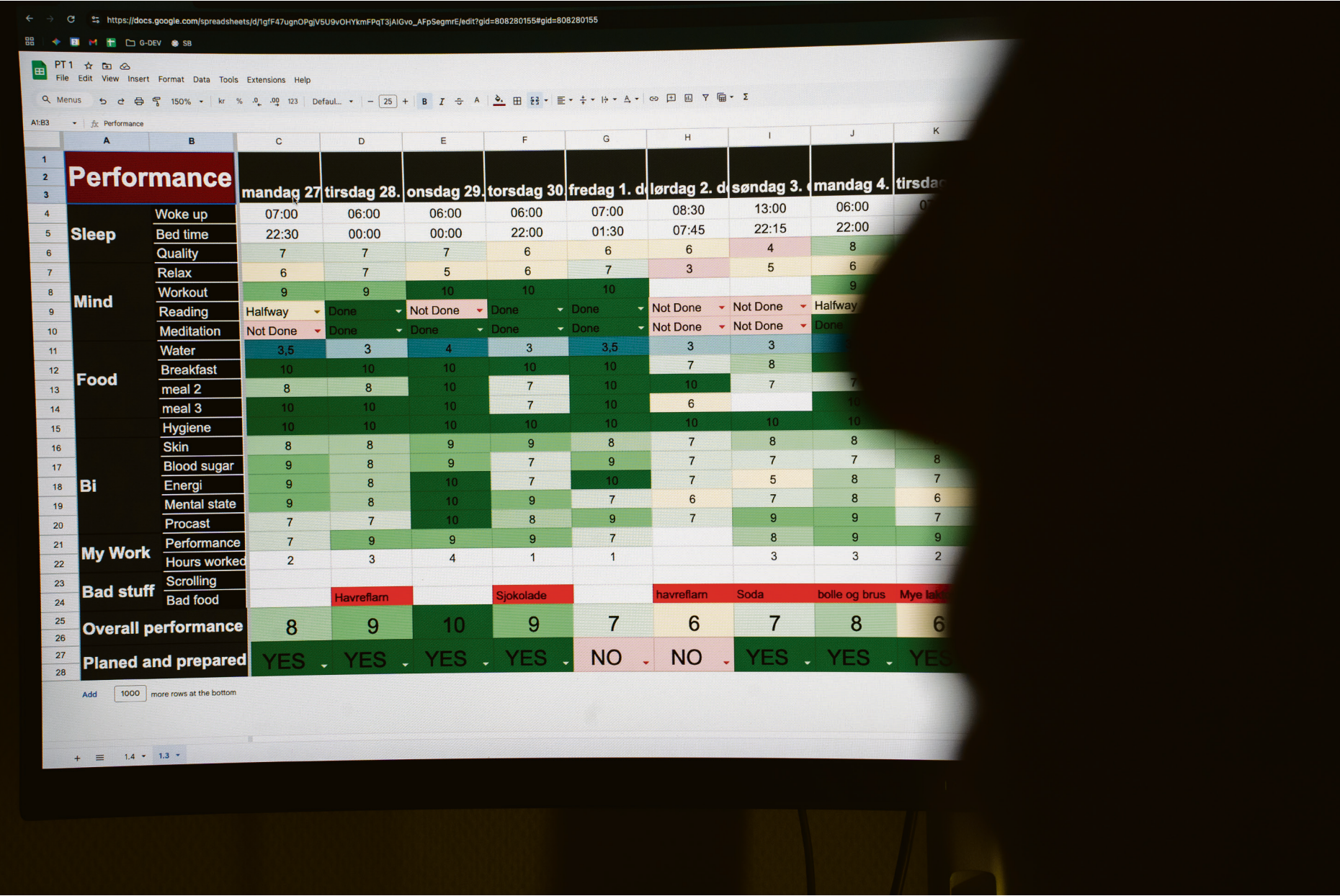
Aasland understreker at ansvaret for å definere hvilken rolle de selv vil spille i totalforsvaret ligger hos utdanningsstedene, men at dette er noe hun har tiltro til at de løser.

Må bestemme selv

Schnürer fra Campus Totalforsvar har tro på det svenske systemet, og mener flere land kunne dratt nytte av å se til Sverige. Likevel tar han ikke til orde for at svenske modeller skal diktere hva andre bør gjøre.

– Jeg tror det hadde vært verdifullt å ha et lignende system i Norge, og det kunne vært verdifullt for det nordiske samarbeidet og totalforsvaret. Men det er naturligvis et spørsmål for norske universiteter selv å bestemme.

KONTROLL: Livet rangeres i et Excel-ark.

Mellom kontroll og kollaps

Med selvdisiplin som ideal og normalitet som fiende, levde Lars N. Kosmo (22) et liv i konstant maksmodus.

Selvoptimalisering

Tekst Selma Omdal Ergo
Foto Shilan Sari

«Jeg er beinhard. Ingen kan *fucke* med meg.»

Slik tenker Lars Nikolaj Kosmo (22) om seg selv sommeren 2024. Han sykler i al-pene fra Østerriket, gjennom Italia og inn i Slovenia. På rattet hviler hendene hans, og på armen hviler en pulsklokke.

Men Kosmo hviler ikke. Bare denne dagen sykler han 195 kilometer. De siste milene krysser han jorder. Vinden blåser, og det begynner å tordne.

I månedsvis har han kartlagt livet sitt

gjennom pulsklokka og et Excel-ark. Søvn, sex, spising. Alt måles. Alt kontrolleres. Alt rangeres fra karakter 1 til 10 i skjemaet hans. Kosmo har et månedlig avokadobudsjett på 1000 kroner. Og nå, mens han sykler gjennom stormen, fatter han noe.

«Jeg kan pushe meg enda lenger.»

Da lydnedslagene slår ned på jordet, smaker munnen elektrisk. Kosmo har sting. Dagens rute skulle egentlig tatt dobbelt så lang tid.

– Du kan pushe mye lenger enn du tror, for å få til det du ønsker, sier Kosmo.

Dette markerer starten på slutten for syklistens selvhjelpsreise. Det viser seg at du kan sove, trene og spise perfekt, men fortsatt være suicidal. Stadig flere unge menn forføres av selvoptimalisering.

Lars Nikolaj Kosmo er én av dem.

Vår tids livsstiltrend

I 2018 lanserte psykolog Ole Jacob Madsen begrepet «generasjon prestasjon», da han utga boka med samme navn. Nåtidens

unge vokser opp med høye krav til prestasjon, mener han. Madsen ser på det som et symptom på bredere samfunnsendringer. Samfunnet belønner konstant forbedring. Skillet mellom identitet og prestasjon hviskes ut.

Hvordan har generasjon prestasjon utviklet seg siden 2018? 56 prosent av unge bekymrer seg over egen livsstil, viser Opinios rapport «Ung 2025», ifølge NRK. Den nye Norli-sjappa på Blindern har flere hyller dedikert til «Helse og selvutvikling». Her finner man selvhjelpsbøker om pulsklokker, orgasmer og stoiske levereregler. Morgenbladet kaller selvoptimalisering for «vår tids store livsstiltrend».

Det starter i India

– Jeg er ekstrem. Tanken på å være normal... Jeg hater det, sier Kosmo.

Snøfugg blåser skrått mot vinduet. Kosmo har nettopp tatt banen fra Nydalen til Tøyen. Nå kjøper han seg en pils og setter seg ned i de varme, brune baromgivelsene.

INSPIRASJON: Kosmo har ikke forlatt selvoptimalisering fullstendig, men motivet hans har endret seg.

En hvit *piqué* kan skimtes under den senepsgule *half-zipen*. Han har midtskill og

AKTIV: Under optimaliseringsperioden hadde Lars Nikolaj Kosmo (22) et strengt treningsregime.

Douchebag-sekk. Lukter dyrt og gjennomtenkt. Selv om kjøperen ikke ser hvordan han ser ut, er måten Kosmo bærer seg på definerende for telefonsalg, forteller han.

Kosmo viser en video av seg selv. Han er i India og har på seg den samme sennepsgule half-zipen. Men videoen er fra januar

2023, da alt startet.

Han har vært på en ti dagers Vipassana-retreat, med flere timers stille meditasjon, avlogget fra nettet. I videoen tar han sine første steg ut av campen og inn i hverdagslivet.

Kosmo ser glad ut. Men kort tid etter skal en av livets harde realiteter slå ham i ansiktet. Eksen hadde fått seg ny type. Kosmo står på bar bakke. Han flytter til Oslo.

– Jeg husker at jeg tenkte: Det er ingen som kommer og plukker meg opp nå, forteller han.

Din egen lykkes smed

– Selvoptimalisering er en slags nyliberalistisk ansvarliggjøring av egen lykke, velvære og økonomiske situasjon. Man skaper et individuelt ansvar for det, med ønske om å gjøre det så bra som mulig, sier Christian Andres Palacios Haugestad.

Han er universitetslektor i forskjellige psykologifag ved Universitetet i Oslo og Oslo Nye Høyskole. Han underviser i blant annet kulturpsykologi.

Han ser på selvoptimalisering som en entreprenøriell væremåte, hvor man forvalter seg selv om en bedrift.

– Man skaper «Key performance indicators»: For å nå målene, må man gjøre alle de rette tingene. Og ting som å slappe av kan bli uaktuelt i et slikt regime.

Jeg forsvarte selvhat, fordi jeg trodde det var en drivkraft

Lars Nikolaj Kosmo (22)

Junkies

– Jeg holdt meg dritsharp i et års tid, sier Kosmo.

Når han ser tilbake på rutinen sin, begynner han å le.

– Du skulle sett Excel-arket mitt!

Vi har alle lest om det, hørt om det, eller prøvd det. Kosmo gikk all in. Rutinene, maktingen, kontrollen. Han kjenner kroppens rytme og syklus. Med ti dagers intervall svinger humøret. Han har dager hvor han føler seg som Julius Caesar, allikevel vet han at han ikke ønsker å våkne om en uke. Han har kontroll på regimet. Det har alltid vært innlysende for ham å strebe mot å være den beste versjonen av seg selv.

– Jeg trodde jeg visste at jeg kom til å være dritrik og i god form om jeg pushet gjennom.

Jeg forsvarte selvhat fordi jeg trodde det var en drivkraft, forteller Kosmo.

Men dette er ikke en historie om Kosmo som går fra den mye kritiserte livsstilstrenden selvoptimalisering, til å leve som «normalt» igjen. Kosmo tror ikke «normalt» er så bra som mange vil ha det til.

– Vi er *junkies*, hele gjengen. Vi går rundt og snakker drit om andre som har

GLEDE: Nå ønsker Kosmo å strebe etter å ha det bra.

rusproblemer og avhengigheter, men hele samfunnet er en gjeng med *junkies*, sier han.

Han refererer til en bok han liker. *Dopamine Nation* av Anna Lembke. Forfatteren hevder at mennesker er som kaktuser. Kosmo forteller at vi er skapt for ørkenen, men lever i en regnskog. Vi drukner i stimuli.

– Når vi prøver å endre livsstil, tror vi at vi er deprimerede, men vi er egentlig understimulerte, sier han.

Kosmo har i dag roet ned selvoptimaliseringen. Han forkaster ikke ideen fullstendig, men ønsker å balansere livsstilen.

Ond optimisme

Haugestad trekker frem den amerikanske kulturteoretikeren Lauren Berlants teori om «cruel optimism».

– Det er ikke nødvendigvis målet i seg selv som er problemet, men hvor sterkt vi binder oss til fantasien om det. Dette er det vi kaller for «cruel optimism».

Når det vi drømmer om står i veien for at vi kan ha det bra. Vi blir fortalt at det gode liv er innen rekkevidde, bare vi *hustler* hardt nok. Lovnaden er så forlokkende at vi fortsetter jaget som sliter oss ut, forklarer Haugestad.

– Jeg tror litt av den samme dynamikken ligger i optimaliseringskulturen. Her er tanken at så lenge du gjør alle disse tingene, kan det hende du blir glad og fornøyd med deg selv.

Kontroll

Til og med for de hardeste entreprenørene, går ikke alltid businessen som man vil. Etter sykkelturen i sommeren 2024 kontrollerer Kosmo hverdagen med en jernhånd. For å bli best, isolerer han seg fra andre mennesker. Han sitter i leiligheten sin i Gamlebyen og designer, bygger og selger digitale løs-

Jeg husker at jeg tenkte: Det er ingen som kommer og plukker meg opp nå

Lars Nikolaj Kosmo (22)

ninger. Klarer han å nå ut til 100 potsensuelle kjøpere, bør han egentlig nå ut til 300.

«Du er beinard. Ingen kan *fucke* med deg», tenker han. Frem til livet skjer. En dag ringer mamma. Kosmo blir irritert. Hun vet bedre enn å ringe nå. Han er opptatt.

Men hun har noe hun må si. Kosmo kan huske at hun gråt. Det var da han fikk vite at et familiemedlem hadde fått kreft.

– Hvordan håndterte du beskjeden?

– Jeg bare fungerte ikke. Jeg gjorde ingenting og rommet mitt begynte å se helt jævlig ut.

I stedet for å rydde, satt Kosmo seg på sykkelen.

– Jeg syklet. Syklet, syklet, syklet. Helt til jeg ikke kunne gå lenger.

Han syklet så mye at han ødela musklene i beina sine, forteller han.

– Det er ikke noe galt med optimalisering, men menn går i en felle. Vi neglisjerer følelser vi synes er ubehagelige å være i kontakt med, sier han.

Det nådde et punkt hvor en venn ringte akuttpsykiatrien.

Det er ikke noe galt med optimalisering. Men menn går i en felle

Lars Nikolaj Kosmo (22)

– Jeg har egentlig ikke lyst til å si det. Men realiteten er at jeg syklet fra selvmordstankene mine.

Glede

Og nå sitter Kosmo på en brun bar på Tøyen, sippende på en halvtam Ringnes lite. Han kom seg tilbake i arbeid, og fikk det han kaller «en jævlig fet jobb».

– Optimalisering er bra. Men hvorfor optimalisere rundt penger, søvn og helse, om det ikke fører til at man har det bedre? Man må gå inn i seg selv og se på hva man egentlig bør måle etter.

Kosmo føler at han har funnet svaret.

– Målet er å være mer lykkelig.

Han forteller at han fortsatt tar inspirasjon fra fortiden. Han sykler fortsatt, men motivet har endret seg. Nå sykler han fordi det gjør ham glad. Han lærer seg å bremse. Han sier det selv, han er ekstrem. Men det er greit å være et normalt menneske med ambisjoner. Det går an å ta én ting av gangen. Åpenbaringen fra alpine er muligens lagt litt på is:

– Jeg trodde jeg var et stå opp klokken seks-menneske, men det viste seg å være klokken syv.

IDÈ OG DEBATT

Idé- og debattredaktør:
edvinvelle@gmail.com

Edvin Velle
983 10 619

TIL VENSTRE: I etterordet av *Hyperpolitikk* kaller Cathrine Holst Jäger en «venstreintellektuell med venstrepopulistiske sympatier».

FOTO: SEBASTIAN STEVENIERS

– Politikken deres er ment å vare i en «twitter-syklus»

Trump-administrasjonen lager politikk for øyeblikkene, Europa er i forfall, og alt er politisert. Men løpet er ikke kjørt, mener Anton Jäger.

Hyperpolitikk

Younes Essahli Vik,
journalist hos Universitas

Vesten har surra seg inn i en «polykrise» – et nett av kriser på alle nivå, mener Anton Jäger. Hvordan vi har kommet oss hit, er ett spørsmål. Hvordan vi kan nøste opp i det hele, et annet. Den belgiske stjerneakademikeren hinner til svar på begge to.

Jäger er sosialist, idéhistoriker ved Universitetet i Oxford, skribent for New York Times og en favoritt blant den radikale venstresidas «Twitter-intelligentsia», ifølge Morgenbladet. Og knappe 32 år gammel. *Hyperpolitikk*, hans seneste bok, utkom på norsk i fjor høst til hyllende anmeldelser. Først i januar kom boka på engelsk ved det venstreradikale forlaget Verso books.

Den hyperpolitiske tidsalder

– Du kan bare se på det Trump-administrasjonen har gjort det siste året, for å se hvor ferdiglaget politikken er. Politikken deres er ment å vare i en «twitter-syklus», i stedet for å være uttrykk for en lengre strategisk plan, selv om noen kanskje tror at de har en slik plan.

Når Universitas snakker med Jäger, utgjør *Hyperpolitikk* linsen han ser Vesten gjennom. Tendensene han peker på i boka er tydelige på alle nivåer av polykrisen, mener han.

I *Hyperpolitikk* argumenterer Jäger for at vestens politiske kulturer har endret seg så mye de siste 10–15 årene at perioden best fan-

ges av navnet «den hyperpolitiske tidsalder». Hva det betyr, forstås best i kontrast til tidligere «tidsalder», mener Jäger.

Gjennom det tyvende århundret var vestlige politiske kulturer også veldig politiserte. Men til forskjell fra i dag, utspilte den politiske energien seg da i organisasjoner, som fagforeninger, kirker og politiske parti. Denne perioden kaller Jäger massepolitikkens tidsalder.

Berlinmurens fall markerte den definitive slutten på massepolitikkens tidsalder. Amerikanere og liberale erklærte historien for slutt – det liberale demokratiet hadde seiret og politikk som interessekamp var ikke lenger nødvendig. Følgende ble vestlige samfunn mindre politiserte og mindre institusjonaliserte. Vesten trådte dermed inn i det Jäger kaller post-politikkens tidsalder.

Dagens hyperpolitiske tidsalder er en salig blanding av de to – veldig politisert, men veldig lite institusjonalisert, ifølge Jäger.

«Flashmobs» og «short-terminism»

– Noe data viser at det aldri har vært så mye protester i menneskehetens historie som på 2010-tallet. Særlig takket være internett er det blitt mye enklere å engasjere seg

politisk, slår Jäger fast til Universitas.

Protestene de siste 15 årene har i økende grad vært løst organiserte og spontane, de har hatt et tydelig «flashmob»-aspekt ved seg, mener Jäger. Eksemplene er mange og strekker seg over hele perioden og over det politiske spekteret.

– For eksempel ytre høyre-demonstrasjonene i Storbritannia, eller de seneste demonstrasjonene mot Trump i USA. De har visse koblinger til politiske partier, men det er lite som tilsier at de ønsker å bygge ut organisasjonene.

Når politisk aktivitet stadig utspiller seg slik, utenfor institusjonelle rammer, utvikles det lett en «short-terminism», ifølge Jäger. Men denne kortsiktigheten er ikke bare til stede hos protestbevegelser, også måten politikken utspiller seg blant politiske eliter er endret.

Politikk begynner å utformes for én dag til en annen

– Ettersom rammene blir mindre viktige og forsvinner, blir tidshorisonten som også politikere fungerer i kortere. Politikk begynner da å utformes for én dag til en annen.

Tilbake til organisasjonene

Hyperpolitikkens tendenser burde motarbeides, mener Jäger. Samtidig påpeker han at de ikke kan løses i en enkel hånd vending, og at *Hyperpolitikk* ikke er skrevet som en guide til å løse

problemene han identifiserer.

– Det jeg har gjort, er å identifisere noen problemer, og kanskje man kan tillate seg litt strategisk tenkning om dem, men dette er ikke en «step-by-step», sier Jäger.

Etter at forbeholdene er presentert, sier Jäger hva han mener må gjøres. Den økende politiseringen må møtes med en reinstitusjonalisering av politisk deltakelse. Enkelt sagt: Folk må knytte seg til organisasjoner og la sitt politiske engasjement utspille seg gjennom dem.

– Det politiske organisasjoner gjør er å tillate en å tenke på politisk endring på lang sikt, man slipper å ta fullstendig spontane avgjørelser. Dette fører til at man får tydeligere oversikt over fremtiden og en ordentlig følelse av kontroll.

Jäger mener at det finnes tegn til bedring rundt om i Europa.

– For eksempel opplevde det britiske arbeiderpartiet en betydelig medlemsøkning under Jeremy Corbyn. Det belgiske arbeiderpartiet har vokst til et av landets største de siste 10–15 årene. Vi så det til og med ved det forrige valget i Tyskland, da venstrepartiet Die Linke opplevde en imponerende økning i antall medlemmer.

Det som er avgjørende, mener Jäger, er at disse forblir organiserte og at de ikke blir fullstendig passive medlemmer.

– Det har blitt mye vanskeligere å sikre. Noen vier hele livet

sitt til organisasjonen, mens andre kun ønsker å være aktive under valgkamp. Det viser at, ja, det er mulig, men det må tas høyde for at noen ønsker å ha et mer moderne forhold til organisasjonene.

Et Europa i forfall

Like før jul publiserte New York Times et essay av Jäger med tittelen, «Europe is in decline. Good.». Der argumenterte Jäger for at Europa burde anerkjenne at det ikke er så mektig som det en gang var og heller nedjustere forventningene sine.

– I stedet for å drømme om å være i historiens førersete, burde europeiske eliter forstå at de ikke har situasjonen under kontroll. Det behøver ikke bety fullstendig resignasjon eller forsvinning, man kan akseptere at man har begrenset kontroll uten å gi opp den kontrollen man har.

Han sammenligner Europas situasjon med den Storbritannia var i etter andre verdenskrig. Da kunne britene akseptere at de ikke var like mektige som før, men i stedet klamret de seg til sin fortid som stormakt ved å knytte seg tettere til USA, ifølge Jäger.

– De tenkte, «hvis vi er i samme rom som amerikanerne, kan vi opprettholde vår globale innflytelse». Men det som faktisk skjedde var at de mistet enda mer kontroll og innflytelse, fordi de i praksis ble en amerikansk vasallstat.

– Jeg tror det er et åpent spørsmål om hvorvidt Europa står overfor den samme knipen nå.

DEBATT

Idé- og debattredaktør:
edvinvelle@gmail.com

Edvin Velle
983 10 619

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Fremskritt ved begrensning

«Det tristeste ved livet akkurat nå er at vitenskapen samler kunnskap raskere enn samfunnet samler visdom». Det skrev den amerikanske forfatteren og kjemikeren Isaac Asimov i boka *Science and Nature*, og sitatet har sjeldent stått seg bedre.

I dag lever vi i en verden der ideene løper løpsk, mulighetene er ubegrenset, og de vitenskapelige gjennombruddene er blitt hverdagslige. Politikken mangler styring, gale ledere sitter med for mye makt og dagens våpenkappløp i våre militariserte samfunn er helt spinnvilt. Droneteknologi, kunstig intelligens, roboter og cyberangrep. Det gir meg frysninger nedover ryggen.

Utviklingen løper raskere enn refleksjonen.

Til Khrono forteller førstelektor i naturfag ved NTNU Unni Eikeseth at «vitenskap kan brukes til fred, men det er lettere å finne eksempler på at vitenskapen brukes i våpenproduksjon». Hun mener forskere bør holde seg langt unna våpenindustrien.

Hun kritiserer både NTNU og Universitetet i Sørøst-Norge som har avtaler med våpenprodusenter som Kongsberg Gruppen. Militære komplekser

knabber de flinkeste av oss, hyrer dem, og det med lovnader om både god lønn og andre goder de fleste andre unge ellers bare kan drømme om. Men hvem er jeg til å klandre noen?

Jeg, vi, studenter og andre mennesker på denne jord, famler oss gjennom det uendelige rotteracet der alt vi ønsker er å holde tritt. Men det er ikke lett. Og samtidig viser Epstein-avsløringene at de færreste av oss verken er hevet over eller immune mot maktens fristelser og begjærets logikk.

Likevel bærer vi alle et samfunnsansvar. Kunnskap skal bidra til en bedre verden, og å studere, forske eller å oppfinne uten refleksjon over politiske implikasjoner er uakseptabelt. Det gjøres helt tydelig i filmen *Oppenheimer*, for eksempel.

Med utgangspunkt i disse korte refleksjonene oppfordrer jeg, som Eikeseth, alle universitetene til å «utstyre studentene med en ballast, slik at de kan tenke over etiske utfordringer med å involvere seg i våpenutvikling».

Det er vel sjeldent noe farligere enn å kjøre i blinde.

Av Eddy

Ukas overhørt

Det må være lov å være monogam også.

- Uredd KrFU-er

Oljefondet behandles som et sexleketøy: Vi leker med det alene og nekter å dele.

- Hedda Aasland i *Dagsavisen*

Den største tjenesten kronprinsparet kan gjøre for Norge nå – er å si fra seg tronen.

- Stephan Rossedalen i *Nettavisen*

DEBATTREGLER I UNIVERSITAS

Har du overhørt/lest noe artig/forferdelig/overraskende blant dine medstudenter?

Vil du få din mening på trykk i Universitas?

Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

samt på hvilket universitet/hvilken høyskole du overhørte det.

Alle sitater blir publisert anonymt.

■ Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende

■ Vi forbeholder oss retten til å forkorte innlegg

■ Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17

■ Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

■ Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

Kan hvem som helst jobbe i barnehagen?

Studenter som skal bli barnehagelærere møter strenge krav for å passe på at vi er egnet til jobben. Hvorfor gjelder ikke det samme for de som ansettes i barnehagene?

Bemanningskrise

Adelhen Gustafsson,
barnehagelærerstudent

Debatten om bemanning i barnehagen er pågående. Hva skjer med kvaliteten i det pedagogiske arbeidet når kompetanse og bemanning ikke strekker til?

Som barnehagelærerstudent er jeg klar over hvor viktig profesjonen er. Å være kvalifisert til et yrke innebærer å ha en bestemt kompetanse, og for barnehagelærere forventes det omfattende faglig innsikt knyttet til barnehagepedagogikk. Vi blir kontinuerlig vurdert, og vi skal vurderes som skikket til å jobbe med barn.

Jeg bærer med meg over ti års erfaring som barne- og ungdomsarbeider, og ut fra det jeg har sett i praksis, sitter jeg spesielt igjen med ett ubesvart spørsmål: Hvorfor stilles det så store krav til studenter, når min opplevelse er at «hvem som helst» kan jobbe i barnehagen, så lenge politiattesten er ren?

Barnehagen og barnehageprofesjonen er et resultat av en politisk vilje både til å ivareta barns behov her og nå, men også legge grunnlaget for deres utvikling som fremtidige samfunnsborgere. Dette reiser spørsmålet om hvorvidt slike ambisiøse mål kan realiseres uten å sikre høy profesjonell kompetanse og faglig tyngde i personalgruppen.

Barnehagen er avhengig av profesjonsutøvere som besitter kompetanse til å omsette lovverkets intensjoner til praktisk pedagogisk virksomhet. Rammeplanen fungerer ikke som en lærebok der man kan tilegne seg kunnskap om barns utvikling, utvikle forståelse for hva dannelse til demokrati innebærer, eller få innsikt i hvilken betydning lek og vennskap har i barns liv.

Men når bemanningskrisen er som dypest, virker det som alle krav forsvinner. Behovet for vikarer er konstant, og resultatet er at det ofte er nok å «stille

opp» for å få jobb, uavhengig av erfaring, kompetanse eller forståelse.

Jeg har selv stått i situasjoner med nyansatte vikarer uten noen form for forståelse av profesjonsetikk. Kontrasten mellom forventningene til oss som skal inn i profesjonen, og praksisen ute i barnehagene, er slående. Vi studenter blir gjort tydelig ansvarlige: Er du ikke skikket, får du ikke fortsette.

Og det er helt riktig – barn fortjener trygge og kompetente voksne. Men hvorfor gjelder ikke det samme for alle andre som jobber der?

Bemanningskrisen brukes som forklaring. Og ja, krisen er reell. Men den kan ikke gjøres om til et skaleskjul for å slippe inn hvem som helst – spesielt i møte med de mest sårbare.

Når desperasjonen blir stor nok, virker det som terskelen for ansettelse synker til et nivå der barna ikke lenger får den kvaliteten og kompetansen de har krav på. Og hvem taper på det? Jo, det gjør barna.

Når ufaglærte settes til å gjøre samme jobb som faglærte, uten den samme kompetansen, svekkes profesjonens status. Det skapes et inntrykk av at «alle kan jobbe i barnehagen», at fagkunnskap ikke er viktig, og at barnehagepedagogikk er noe hvem som helst kan løse med sunt folkevett. Barnehagen er en pedagogisk institusjon, og det krever kompetanse å drive pedagogisk arbeid.

Jeg mener ikke at ufaglærte ikke har en plass i barnehagen. Mange gjør en fantastisk jobb. Men det må være et system for opplæring, veiledning og vurdering av egnethet. Barns trygghet kan ikke være avhengig av tilfeldigheter eller flaks.

Hvis vi virkelig mener at barnehagen er en viktig samfunnsinstitusjon, og at barna våre fortjener profesjonelle voksne, må vi begynne å ta bemanningskrisen på alvor, ved å styrke profesjonen, satse på kompetanse, og ved å sikre at alle som jobber i barnehagen faktisk er egnet til det.

debatt@universitas.no

Tine dropper Bovaer, men tilliten er knust

Tine har endelig droppet giftstoffet i fôret til norske kyr. Nå håper jeg at deres U-sving kan gjenoppbygge tilliten blant oss forbrukere på sikt.

Tine

Kim Hamre, fylkesleder for Hordaland Senterungdom

Som et engasjert medlem av Senterpartiet (Sp) ønsker jeg å støtte norsk landbruk og melkeproduksjon. Derfor har å kjøpe melk fra Tine vært en selvfølge.

Men da de lanserte nyheten om bruk av Bovaer i produksjonen, valgte jeg å styre unna. Bovaer

er et metan-reduserende *giftstoff* som brukes som fôrtilsetning ved norske gårder, og flere rapporter har vist at kyr i Danmark er blitt syke.

Å kutte i utslipp bør vi selvfølgelig prøve på når vi har mulighet. Men er det et sted vi bør kunne til-

late utslipp, så er det i landbruket. I hvert fall hvis prisen av kutt går på bekostning av dyrenes helse, velvære og ikke minst frykten både forbrukerne og bøndene må leve med. Selv frykter jeg at slike kunstige tilsetningsstoffene kan påføre oss som drikker melken skade.

Heldigvis kom beskjeden den 22. januar om at Bovaer ikke lenger skal brukes i Tine sin melk. Det er jeg veldig glad for. Dette

viser at man tar forbrukernes bekymringer på alvor, og at man faktisk lytter.

at de fremover vil gjenoppbygge tilliten blant folk ved å ta gode og etiske valg fremover.

Selv frykter jeg at slike kunstige tilsetningsstoffene kan påføre oss som drikker melken skade

Jeg skulle likevel ønske at de hadde lyttet tidligere. Det vil nok ta noe tid og god markedsføring før mitt personlige syn på Tine blir normalisert. Likevel håper jeg

Og helt ærlig: Selv bryr jeg meg fint lite om utslippene fra norske bønders kyr.

debatt@universitas.no

Folkets revolusjon

Det som skjer i Iran i dag er ikke lenger protester, men en fullskala nasjonal revolusjon.

Iran

Homan Mousavi, daglig leder i Norsk Iransk Råd

Etter 47 år med systematisk undertrykkelse, korrupsjon og statsterror har folket nådd brisepunktet. Over hele landet – fra Balutsjistan til Teherans universiteter – lyder ett krav: Regimet må falle. Kampen har utviklet seg fra krav om grunnleggende rettigheter til en kompromissløs bevegelse for å fjerne diktaturet og bygge et demokratisk Iran.

I denne avgjørende fasen har

kronprins Reza Pahlavi, sønnen av den siste sjahen, blitt et samlende symbol. Gjennom tydelige uttalelser og mobiliseringsoppfordringer har han forent et folk som i tiår har vært splittet av regimet. Demonstranter bærer hans bilde, roper hans navn og samler seg under det historiske løve- og solflagget som symbol på nasjonal verdighet, sekularisme og fremtidshåp.

Jeg skriver ikke som en nøy-

tral observatør. Jeg ble født i Adel Abad-fengselet i Shiraz, sørvest i Iran. Min far ble henrettet før min fødsel, min mor senere. I 2009 ble jeg igjen fengslet som studentaktivist og tilbrakte tre år i Evin-fengselet, utsatt for tortur. I dag, som daglig leder i Norsk Iransk Råd, ser jeg min families tragedie gjenta seg i nasjonal skala: tusenvis drept, over 100.000 fengslet, mange i fare for henrettelse.

Regimet fører krig mot egen befolkning. Demonstranter skytes bevisst i øynene, sykehus brukes som arreststeder, sårede kidnappes fra operasjonsbord, og ambulanser misbrukes militært. Universitetene er militært okku-

pert, og regimet bruker utenlandske militser fra Irak, Afghanistan og Libanon for å knuse motstan-

Tusenvis drept, over 100 000 fengslet, mange i fare for henrettelse

den. Samtidig stenges internett for å skjule overgrepene.

Likevel lever håpet. Kronprins

Reza Pahlavi har lagt frem en konkret overgangsplan: en teknokratisk overgangsregjering, gjenoppretting av rettsstaten og en FN-overvåket folkeavstemning der folket selv velger styreform. Målet er klart: makten tilbake til folket gjennom stemmesedler, ikke kuler.

Norge kan ikke forbli passive. Vi krever diplomatisk isolasjon av regimet, klare fordømmelser, harde sanksjoner, hjemkalling av ambassadøren og terrorlisting av Irans revolusjonsgarde (IRGC). Irans kamp er hele folkets kamp – og en kamp for menneskeheten. Historien skrives nå. Norge må stå på riktig side.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Ella «Benito» Svendsen

BEKLAGERBONANZA: Kan det bli for mye av det gode?

Ukas sitat:

Utroskap?
Hva faen? Jeg
ville bare se
litt skiskyting

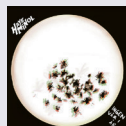
Bernhard Ellefsen,
Kulturredaktør i Morgenbladet

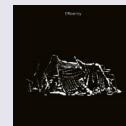
Anmelderredaktør: **Julia Bueso**
juliakbueso@gmail.com 482 46 820

ANMELDELSER

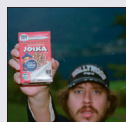
Universitas anbefaler

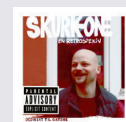
Hayeminol – «Hvem er du i dag»
Punk-bølgen fortsetter å slå inn over byen – det er gledelig at Hayeminol er en del av det!

Konradsen, Beharie – «Efficiency»
Et hjertevarmende, tankefullt og harmonisk samarbeid.

Håkon Siri – «Sorry for det ble som sagt»
En favoritt fra Siris nye konseptalbum som er utforskende, humoristisk og inderlig.

KingSkurkOne, Lars Vaular – «Bite Over Svelget»
Kontrasten mellom stemmene funker like bra som de nonchalante tekstlinjene!

Album:

«Å være trist på en helt ny måte»

På Herper alt tar Kaja Gunnufsen det hun alltid har vært best på – selvforakt, sår lengsel og samfunnskritikk – og organiserer det i et album som føles mer helhetlig og musikalsk ambisiøst enn tidligere.

Herper alt

Hvem: Kaja Gunnufsen
Hva: Album - Herper alt

Albumet blir av artisten selv beskrevet som et slags destruktivt selvhjelpsalbum – en tidkapsel fra to år der hun har vært et emosjonelt vrak. Det setter tonen for plata: ærlig, direkte og ofte ubeskjeden i sitt følelsesregister. Tekstene treffer der det gjør vondest, med små, gjenkjennelige observasjoner som inspirerer til både latter og hulking hos lytteren.

Alt er jævlig!

Albumets introlåt, med den spennende tittelen «Intro», iscenesetter et rolig kaos. Kort oppsummert er alt helt jævlig. «Da vi trodde ting ikke kunne bli noe verre, tror du pokker ikke 7-Eleven fikk merch, dessverre» synger Gunnufsen innledningsvis. Som en som selv har «tæsjet» 7-Eleven-merch i en halvhjertet kamp mot kapitalismen – også kalt fylla – føler jeg meg allerede sett.

«Drøm» bygger på kaoset med et nesten hektisk uttrykk. Trommene er fremoverlente, melodien insisterende, og teksten kretser rundt ønsket om noe annet – uten å helt vite hva. Det er en låt som ikke gir rom for hvile, annet enn i det deilige refrenget der Gunnufsen repeterer «er det her en drø-ø-ø-m?».

Også låten «Mange ting» hører hjemme i det hektiske landskapet, og minner mer om Gunnufsen fra debuttiden med albumet *Faen Kaja*. Den pakkes inn som lett pop, men teksten er overfylt av bekymringer, detaljer og indre støy. Gunnufsen synger ikke om å være overveldet – hun iscenesetter det i låtstrukturen.

Brutalt ærlig selvportrett

Der Gunnufsen tidligere har brukt humor som et slags skjold, finnes det her flere låter der selvutleveringen er mindre filtrert. «Pyton» er det tydeligste eksemplet: en låt som både tekstlig og melodisk insisterer på ubehaget. Den er ikke bygd for allsang eller umiddelbar forløsning, men for gjenkjenneelse – den typen som sitter litt for tett på.

Tittellåten «Herper alt» fungerer nesten som albumets tese. Her er det ingen dramatisk oppbygning, bare en nøktern konsta-

FOTO: DIGER

tering av et mønster: Ting går galt, ofte på grunn av en selv. Låten er enkel, men nettopp derfor treffer den så hardt.

De stillere rommene

Midt i albumets emosjonelle støy finnes det også låter som trekker seg tilbake. «Furutrær» er blant de mer nedstrippede sporene Gunnufsen har gitt ut. Den er lavmælt, nesten forsiktig, og lar den gitaristiske melodien og teksten stå i sentrum uten forstyrrende elementer. Her er det ikke desperasjon som dominerer, men en slags resignert ro.

«Et tungt år» er også en slik låt. Den åpner med et eventyrlig fløytespill, og man spør seg selv hvem som står bak den nydelige melodien. Det er ingen ringere enn

Vilde Tuv. Kan man be om mer? Gunnufsen synger her om hvor *fucka* fjoråret hennes var, men at det likefullt var «spennende å være trist på en helt ny måte». Veldig vakert, spør du meg.

«Furutrær» og «Et tungt år» gir albumet dybde og dynamikk. Uten dem kunne *Herper alt* risikert å bli utmattende – med dem føles albumet mer sårbart og jordnært.

Samtidsabsurditet og nasalstemme

Den største styrken med *Herper alt* ligger i Gunnufsens evne til å male samtidens absurditet og eget følelsesliv med få, presise linjer. Tekstene fungerer nesten som samtidspoesi, og stemmen hennes – med sitt karakteristiske nasalpreg – har aldri vært

mer treffende. Samtidig er det nettopp pipete nasalstemme og den til tider grenseløse selvmedlidenheten som kan gi avsmak hos enkelte. Gunnufsen er på godt og vondt en smak i seg selv, og for undertegnede smaker hun utmerket.

Med sterk forkjærlighet for Gunnufsens debutplate, *Faen Kaja*, er nyttevilsen derimot kanskje hennes beste album hittil – en melankolsk, ærlig og samtidig leken skive som treffer deg rett i hjerterota. Den beviser at Gunnufsen fortsatt er i stand til å fornye sitt uttrykk, samtidig som hun holder fast ved det som alltid har gjort henne unik.

Casper Ingebretsen Hauen
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Århundrets Donkey Kong-drama

Hvem: Mennesker, esler og jungeldyr
Hva: Donkey Kong-dokumentar
Hvorfor: Bare stol på meg.

Hvem bryr seg egentlig om Donkey Kong? Jeg gjør. Det gjør også alle meganerdene som henger på en arkadesjappe i USA i en eller annen delstat i 2007. *The King of Kong: A Fistful of Quarters*, en dokumentarfilm som har beriket mitt sinn. Dette utrolige journalistiske arbeidet skapte et jordskjelv i det internasjonale Donkey Kong-miljøet i 2007. Jeg vil egentlig ikke si for mye. Det provoserer. Det engasjerer. Det opplyser. Jeg tenker på menneskene derfra

hver dag. Hvor er Steve i verden akkurat nå? Hvor er Billy? Og hvordan benka han egentlig den *baddien*? Du vil skjønne hvorfor, og det vil oppta deg og, om du ser denne dokumentaren. Angående selve Donkey Kong, vet jeg fortsatt ikke hvorfor han heter Donkey, da. Han er jo åpenbart et jungeldyr.

Selma Omdal Ergo, journalist i Universitas

Ikke glem din mor!

I en tidligere utgave av Universitas leste jeg om en journalist som lot ChatGPT styre livet sitt i en uke. En forsker i saken advarte om at KI kan føre til at man «mister en viktig grunn til å opprettholde foreldrekon-takten».

I sjokk og panikk ringte jeg min egen mor for å spørre hvordan jeg skulle få liv i den gulnede mon-steren min. Ikke fordi jeg tror den vil overleve, eller at jeg har overdreven bruk av KI, men for å teste om

den menneskelige relasjonen fortsatt fungerte. Det gjorde den. Hun svarte, visste mer enn jeg ba om, hadde sladder om en gammel klassekamerat og invi-terte på kino. Lettet la jeg på og tenkte at verden står til påske i år òg.

Så husk: KI kan mye, men ikke glem din mor, hun vet mer enn du tror!

Maria Maske, journalist i Universitas

Konsert:

Uforutsigbar vise-klubb på Josefine

Hersleb Visekollektiv in- viterer til åpen mikrofon og nachspiel, og skaper et varmt, uforutsigbart rom der tradisjon møter fornyelse.

Viseklubb

Hva: Visemusikk
Hvem: Hersleb Visekollektiv og Josefine Visescene
Hvor: Josefine Vertshus

En kald vinterkveld inviteres det til første utgave av Viseklubb i kjelleren til Josefine Vertshus. Det er fullt hus, og lokalet domi- neres av barter og slitte skinnkå- per. Viseklubb er et nytt konsept startet av Hersleb Visekollektiv og Josefine Visescene: Etter en- kelte av vertshusets visekvelder på onsdager, vil gruppen invitere til nachspiel i kjelleren, hvor de som ønsker kan melde seg opp til «åpen mikrofon». Denne kvelden fylles lokalet gradvis opp mens en gitar stemmes på den lille scenen under det lave taket helt innerst i rommet.

Den siste tiden har interessen for visemusikk økt kraftig blant unge. I en ellers hektisk hverdag, med mange forferdeligheter å fordøye, inviterer visemusikk til noe gjenkjennelig og trygt. Mye av musikken setter likevel ord på skiftene vi går igjennom, med ord som gir følelsen av at vi står i det sammen. Under kveldens opptre- dener blir det fremført både gamle og nye viser av eldre og unge vise- musikere. Gamle krigsviser føles skremmende relaterbare for tiden vi lever i nå.

Hersleb Visekollektiv er først ut, og åpner med låta «Still» – en rekke tilfeldige ord samlet til en vise. Den oppleves som en slags metafor for kvelden som venter oss. Vokalisten stiller sterkest i en noe klumsete fremførelse, men det er en lun åpning av kvelden og vi blir alle litt varme i trøya. Etter Hersleb Visekollektiv har åpnet ballet er påmeldingen åpen og de som vil kan fremføre opptil tre

FOTO: FREDRIK FOSÅS

viser, frem til Josefine stenger for kvelden.

Første nummer er overras- kende nok en form for slampoesi om carbonara og sengetøy, frem- ført av en ung, blond bergenser. Innslaget får undertegnede til å føle seg fyllesyke, samtidig som de intime skildringene er godt framført. Om det kan identifiseres som en vise, er en annen sak – der strekker ikke vår visekunnskap seg langt nok.

En eldre herre med langt krøl- lete hår fra Haugesund gjør et hamskifte idet han entrer scenen, hvor han drar i gang et country- aktig innslag med kjapp, skiftende rytme og innslag av scatting. Tross at Hersleb Visekollektivs egen stil oppleves som typisk visemusikk, skiller herren fra Haugesund – som viser seg å hete Odd – sitt innslag seg ut som enda mer tra- disjonelt og fra en annen tid. Tem- poet og bruken av latter på inn- og utpust får publikum til å nærmest

skvette seg gjennom nummeret. Innslaget gir kvelden en bredde innen sjangeren.

En viktig kvalitet ved viseklub- ben er at den samler folk i alle al- dre. De som opptrer er også i et stort aldersspenn. Det oppleves samlende og tilfører en varme og deling av opplevelser og erfaring mellom generasjonene. Selv in- teraksjonene i siggepausen på ut- siden av huset tar opp de viktige samtalerne: «Er dere så dumme og røyker?» slenges ut fra et eldre par, idet de er på vei ut døra med hver sin *vape* i hånda.

Ett av kveldens høydepunk- ter er opptredenen til Johanne Møllerbråten, som fremfører to egenskrevne låter. Som Hersleb Visekollektiv, og flere andre unge visemusikere, er hun med på å ut- fordre den tradisjonelle visesjan- geren. Med nydelig stemme og gi- tarspill, synger hun om å flytte fra Gvarv i Telemark til Carl Berner. De nyere låtene vi hører denne

kvelden, slik som Møllerbråtens, belyser hvor sterkt våre moderne i-landsproblemer står i kontrast til all uroen i verden som beveger seg i dag.

Det kan virke som at mange av de påmeldte har blitt tatt av scene- skrekk, da det stadig er navn som blir ropt opp uten at noen melder seg. Mot slutten av kvelden runder Hersleb av, men lar mikrofonen stå for de som skulle få vise-ånden over seg utover natten. Tross av- meldinger og variasjon i kvalitet, fungerer konseptet Viseklubb svært godt, nettopp fordi det er åpent for nye budskap og musike- re. Viseklubb var akkurat så mor- somt, fint, politisk og tilfeldig som vi håpet på.

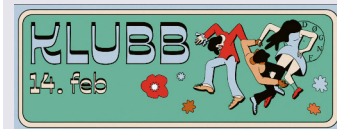
Pernille Nilson Ramstad
og Gyri Høiset
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 7, 8 & 9

14/2 Døgnfluer 32 / En klubb laget på et døgn

I helga setter Døgnfluer opp enda en produksjon på ett døgn, denne gangen kulminerer arbeidet i en klubbopplevelse. Døgnfluer samler folk som driver med kultur på en eller annen måte, for å lage alt fra teater og konsert, til musikal og revy på 24 timer. Hva en klubbkveld snekret sammen av ildsjelene i Døgnfluer innebærer gjenstår å se, men det som er sikkert er at dyktige visuelle kunstnere, musikere og produsenter samles for å lage det. En snill inngangspris gir deg mulighet til å ta del i noe som kun finner sted denne ene kvelden!

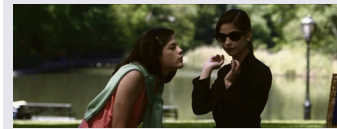
Hvor: Ingensteds
Når: Lørdag 14. februar, kl 22

20/2 Et farlig spill på Cinema Neuf

I februar har Cinema Neuf, Chateau Neufs filmklubb, valgt temaet Tospann, og viser i den forbindelse *Et farlig spill* (1999). Filmen er satt til 90-tallets New York, hvor rikmannssønn og rundbrenner Sebastian er lei av jentene rundt seg. På jakt etter en utfordring møter han på uskyldige Annette. Han inngår et veddemål med stesøsteren sin Kathryn, som går ut på å forføre Annette. Går det ikke veien mister han sin vintage sportsbil. Klarer han det, er prisen å få ligge med Kathryn. Enten du er student, medlem av filmklubben, eller ingen av delene, er prisen for å se en indie-klassiker med fullt kinooppsett mer enn rimelig.

Hvor: Lillesalen, Chateau Neuf
Når: Fredag 20. februar kl 19

26/2–28/2 Oslo Humorfest

Om et par uker er det duket på humorfest på Salt, en humorfestival over tre dager, som byr på kødd fra hele spekteret, som det så fint står i arrangementsteksten. Her kan du se alt fra standup, kjendisimitasjon-gameshow, dragbrunsj, klubbkveld og ferske fjes! Både tungvektene og *up and coming* komikere er på programmet, og det er mulig å enten kjøpe billett til showet du vil se eller dagspass – om du er klar for kveld fullspekket med humor.

Hvor: Salt
Når: 26.–28. februar

Tilbake til start

I ukas utgave kan du lese om studenter som fortsatt har troen på monarkiet, til tross for avsløringene om kronprinsessen og hennes sønn. Vi i Ad notam-redaksjonen har snakket med en som synes handlinger skal få konsekvenser.

– For oss er det viktig at man fortjener transplantasjonen, sier Rikshospitalets organ-ansvarlig Magne Indrevoll.

Han viser oss rundt på organ-avdelingen. Vi får se kongens reserveprostataer, og vi hilser på flere donorer som ligger klare for høsting.

Den litt anus-luktende legen synes folk er for greie med kongefamilien, og tar selv et tydelig standpunkt.

– Det er ikke egentlig så vanskelig å kvalifisere seg

til nye lunger, men det er mange i køen som har, til tross for fristelser, holdt seg unna internasjonale pederinger. Og det må de faktisk få noe tilbake for, forklarer Indrevoll.

Indrevoll har likevel funnet et kompromiss. Mette-Marit kan komme først i køen for godt brukte røykelunger. Om hun holder ut med det, kan hun få noen bedre etterhvert.

– Berit, svigermoren min, har ikke lenge igjen, og om hun har det, så gjør vi noe med det.

Plutselig blir vi bedt om å gå. Vi overhører en av sykepleierne hviske at Atle Antonsen skal få ny frontallapp siden han sa unnskyld.

Av Med vennlig hilsen

Ukas studentvin

UKOMPLISERT: Denne spanske rødvinen både ser ut som og lukter solbærtoddy. Den friske, krydrete, bærete lukten gir assosiasjoner til skog og fjell – noe som gjør at det ikke føles så altfor feil å drikke den fra en av kontorets kaffekopper. Smaken er saftig og relativt sylrig til å begynne med, med noter av bringebær og kirsebær. Den har også et lite preg av lakris, og river litt i nesa – slik som salt Hockeypulver kan ha en tendens til å gjøre. Vinen er nokså kort i smaken, og man blir litt fort tørr i munnen. Dette fører vel egentlig bare til at man raskt ønsker å ta seg en ny slurk. Det eneste er at man risikerer at flaska går fort tom. Det er mye smak og prosent for pengene. Denne passer både til kos og til middag. En ganske så ukomplisert og god vin.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Entremontes Tempranillo Ecológico

Pris: 156,90 kroner

Land: Spania, Castilla

La Mancha

Alkohol: 13,0 prosent

Gyri Hoiset, vinanmelder i Universitas

Vi spør

av Louis-Lars

FOTO: ETHAN RALPH

Du vil ikke TRO hvorfor hun skyter amerikanere!!!

Siden Russlands fullskalainvasjon av Ukraina i 2022, og helt sikkert før det, har man hørt om krig, krig, krig, beredskap, beredskap, beredskap, beredskap. Nå er vi i det herrens år 2026, og det er ennå ingen krig på norsk jord engang. Om krigen en dag skulle kommet til landet, er det kun tolv prosent som ønsker å være kanonføde på frontlinjen oppe i Hammerfest eller andre steder man driver med sånt. Det er kanskje ikke så rart at ikke de aller fleste ønsker å bytte ut kantinen på Eilert Sundts Hus og Morgenbladet-quiz med Real Turmat og HK416 med Nato-ammunisjon. Vi spør Forsvaret om hvordan de kan fikse *warfluencers*, eller andre måter å øke lysten til å ofre alt for Norge. Influensere har jo fått alt mulig til å bli populært, som *looksmaxxing* og *six seven*. Kan influensere få krig til å bli fett?

– Hei! Er dette Forsvaret?

– Ja, det stemmer.

– Hva tenker du om at bare tolv prosent av oslostudenter ønsker å bidra militært i krig, mens de andre 40 bare ønsker å stå på sidelinjen og heie som i en fotballkamp?

– Hvor har denne undersøkelsen blitt gjennomført? Jeg har ikke sett undersøkelsen så det blir litt vanskelig å kommentere, på en måte. På stående fot kan jeg si at man trenger folk i mange forskjellige deler av samfunnet om det skulle bli krig. Ikke alle kan være på frontlinjen.

– Men kan man gjøre det kulere å være krigførende på noen måte? For

eksempel alliere seg med influensere? Han influenseren Oliver Bergset er jo glad i å gjøre litt ekstreme ting. Sykle til Paris og sånn. Kanskje dere kan prøve å få ham til å gå i frontlinjen, og prøve å gjøre det fett blant de unge å være i krig?

– Hehe, nei. Det handler ikke om å gjøre det kulere å være på frontlinjen. Man ønsker jo hele tiden å selektere riktige personer til sånne posisjoner, og det gjør vi jo. Vi kjører på med mange rekrutteringsstrategier...

– Ja, fordi det har jo blitt fett å være tradwife og sånne ting som virket usannsynlig før, og det er jo sosiale mediers fortjeneste. Kanskje

man kan få influensere til å få det til å virke fett å dra i krig?

– Haha, jeg kan ikke svare på det på stående fot, tror jeg.

– Jeg ser at Hæren skal slåss for kongehuset. Men er det riktig taktikk nå som kongefamilien er så upopulær? Bør man kanskje sloss for noe annet som er mer elsket i befolkningen akkurat nå? Sånn som for eksempel Vinmonopolet? Eller DNT-hyttene?

– Haha, ja. Gode spørsmål!

– Vil du vurdere stillingen din som krigens sjefsinfluenser?

– Nei, det tror jeg ikke vi skal kalle oss.

– Nei vel. Vi snållast!

KVISS-CORBIN

1. Laura Fernández Delgado ble nylig valgt til president i et av de mer stabile landene i Latin-Amerika, men hvilket?
2. Donald Trump og andre har kommunisert sin misnøye med pause-showet under helgens Super Bowl. Hva har vært manges problem med artisten Bad Bunnys opptreden?
3. 5. februar 2026 utløpte en atomvåpenavtale mellom USA og Russland, men hva het den?
4. Hvilke av disse landene var ikke del av Sovjetunionen: Armenia, Kasakhstan, Georgia eller Mongolia?
5. Hva heter filmen fra 2001 med Kristoffer Joner og Pia Tjelta i hovedrollene, som også var sistnevntes filmdebut?
6. Hva het Norges første konge etter 1905?
7. Hva betyr begrepet konkurransefortrinn?
8. Hva er forskjellen på klassisk og operant betinging?

9. Hva er forskjellen på hypotese og teori?
10. Hva menes med historisk kildekritikk?
11. Hva er forskjellen på denotasjon og konnotasjon?
12. Må alle lover i Norge må godkjennes av Høyesterett før de trer i kraft?
13. Hva kjennetegner modernistisk litteratur?
14. Nevn et år i William Shakespeares liv.
15. Hva heter den nye, populære serien om en LHBT+ hockeyromanse?
16. A *Knight of the Seven Kingdom* er den nyeste spin-offen av *Game of Thrones*, men hva heter karakteren som tittelen refererer til?
17. Hvilket årstall er det snakk om? Mao Zedong iverksetter “det store spranget”, Det europeiske fellesskap starter sitt virke, USAs første satelitt, Explorer I, skytes opp, Charles de Gaulle grunnlegger den femte franske retting?

publikk, 17 år gamle Pelé scorer to mål i VM-finalen mot Sverige, Kate Bush blir født og tidligere norsk statsminister Oscar Torp dør.

18. Vinter-OL er i gang, og det er ikke til å komme unna: Forrige uke tok han verdensrekorden, og nå tok han olympisk rekord på 5000 meter skøyter, men hva heter han igjen?

19. En amerikansk superstjerne som har gjort OL-comeback innen alpint-sporten falt nå stygt kun én uke etter at hun røk korsbåndet etter et annet fall, men hva heter hun?

20. Hvilket lag vant den 60. utgaven av Super Bowl i helgen som var?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0-4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

10-14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

15-20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Costa Rica. 2. At han sang på spansk. 3. New START. 4. Mongolia. 5. *Mongoland*. 6. Haakon VII. 7. En egen seksjon eller ressurs som gjør at en virksomhet kan prestere bedre enn konkurrentene over tid. 8. Klassisk betingning kobler stimuli, mens operant betingning kobler atferd til konsekvenser. 9. En hypotese er en testbar antakelse, mens en teori er en godt underbygget forklaringsmodell. 10. Vurdering av kilders troverdighet, formål og kontekst. 11. Denotasjon er ordets bokstavelige betydning, konnotasjon er assosiasjonene det vekker. 12. Nei. 13. Brud. 14. 1564–1616. 15. *Healed Rivalry*. 16. Ser Duncan The Tail. 17. 1958. 18. Sander Elvrem. 19. Lindsey Vonn. 20. Seattle Seahawks.

Rebus

av i + d + a

HINT: Vintersport Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Epstein mette liten fugl» Det klarte Kyss og klem tilbake Ola og Jøgge og Tore B.